

Tampereen ammattikorkeakoulu

Metsätalouden koulutusohjelma

Pekka Lavonsalo

Opinnäytetyö

Asukkaiden kertomaa

Peltolammin metsistä ja niiden hoidosta

Työn ohjaaja

Eveliina Asikainen, tuntiopettaja

Työn teettäjä

Tampereen kaupungin kiinteistötoimi, Anne Tuominen

Tampere 6/2010

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU, Metsätalouden koulutusohjelma

Lavonsalo, Pekka

Asukkaiden kertomaa Peltolammin metsistä ja niiden hoidosta

Opinnäytetyö 48 sivua + 6 liitesivua

Työn ohjaaja Eveliina Asikainen

Työn teettäjä Tampereen kaupungin kiinteistötoimi, Anne Tuominen

Valmistunut Kesäkuu 2010

Tiivistelmä

Työn aiheena oli selvittää Peltolammin asukkaiden mielipiteitä alueen metsistä ja niiden hoidosta. Asukasyhteistyö on tärkeässä roolissa taajamametsien suunnittelussa ja hoidossa, joten työn tarkoituksena oli kerätä alustavaa tietoa Tampereen kaupungille Peltolammilla mahdollisesti tapahtuvia metsänhoitotöitä varten. Tutkimus suoritettiin kolmena maastohaastatteluna Peltolammilla. Haastateltavien henkilöiden kanssa kierrettiin aluetta ja keskusteltiin alueen metsistä ja niiden hoidosta. Haastattelut analysoitiin ja niistä muokattiin kolme tarinaa, joissa henkilöiden mielteet tulevat hyvin esille.

Alueelta saatiin arvokasta tietoa asukkaiden mielipiteistä ja mieltymyksistä. Peltolammin vanhaa puustoa arvostettiin suuresti ja sen koettiin antavan identiteettiä koko alueelle. Peltolammia ympäröivät Rukkamäentie, Lempääläntie ja Pyhäjärventie, ja lännessä kulkee junarata. Aluetta kiertävät suojametsät koettiin todella tärkeiksi vilkkaan liikenteen takia, mikä aiheuttaa näkö-, melu- ja saastehaittaa. Sisämetsissä arvostettiin luonnon läheisyyttä ja runsasta puustoa, mikä peittää asuintaloja ja luo täten metsämäisen tunnelman.

Asukkailla oli pääosin hyviä kokemuksia metsänhoitotöistä. Alueelle tehty harvennukset ovat toimineet positiivisella tavalla avaruutta tuoden viemättä kuitenkaan luonnontuntua. Jatkossa tapahtuvista hoitotöistä toivottiin riittoisaa ilmoitusta mielellään monessa eri muodossa.

Koska haastateltujen määrä oli niin pieni, ei tuloksia voi yleistää koko Peltolammin väestön mielipiteiksi. Tuloksista selviää kuitenkin yksilöiden kertomusten kautta mielenkiintoisia yksityiskohtia luonnosta ja Peltolammista asuinalueena.

Tutkimus toimii Tampereen kaupungin kiinteistötoimelle avustavana ja suuntaa antavana tietona mahdollisia jatkotoimenpiteitä suunniteltaessa.

Avainsanat lähimetsät, suojametsät, laadullinen tutkimus

TAMPERE UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Programme in Forestry

Lavonsalo, Pekka

Residents' stories about forests and its management in Peltolammi

Final Thesis 48 page + 6 appendixes

Supervisor Eveliina Asikainen

Orderer Tampere city, Department of real estate, Anne Tuominen

Year June 2010

Abstract

The purpose of this thesis was to identify Peltolammi residents' views of the forest and its management. Resident co-operation has an important role in urban forest planning and management, so the work was designed to gather preliminary information for the City of Tampere. The study was made as three interviews conducted in Peltolammi. While walking around Peltolammi with interviewees, they were interviewed about the forests of Peltolammi and their management. All the interviews were analyzed and they were edited into stories where interviewees' thoughts come out very clearly.

Valuable information was gathered considering residents' opinions and preferences. Old forests were greatly appreciated and it was felt to give the identity for the whole region. Peltolammi is surrounded by three roads and on the west side of the region runs a railway line. Protective forests that encircle Peltolammi were considered very valuable because of their ability to prevent visual, noise and pollution problems. In the inner forests closeness to nature was appreciated. Also abundant tree stand, which covers the houses and thus provides forest like atmosphere, was greatly appreciated.

Residents had mostly good experiences from forestry works. Thinnings made in the area has had a positive effect by bringing more space without destroying the feel of nature. Information about the forthcoming forest work should be delivered in several different forms.

Since the number of people interviewed was so small, the results can not be generalized to speak for the whole Peltolammi population. The results showed, however, through the stories of individuals, interesting details about nature and Peltolammi as a residential area.

The study works as a helping and guidance giving information for Tampere city Department of real estate

Keywords urban forests, protective forests, qualitative study

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Peltolammi.....	7
2.1	Peltolammin historiaa	7
2.2	Tampereen kaupungin metsät	9
2.3	Viheralueiden hoitoluokitus	9
2.4	Peltolammin metsät	12
2.5	Metsien merkitys ihmisille	15
3	Teemahaastattelu.....	16
3.1	Haastateltavien etsintä	17
3.2	Analysointi.....	18
4	Haastattelutarinat	20
4.1	Koiranulkoilutus	20
4.2	Kokous	25
4.3	Linturetki	29
5	Yhteisiä arvostuksia	37
5.1	Näkymät kodista	37
5.2	Sisämetsät.....	37
5.2.1	Alikasvos.....	38
5.2.2	Puulajisuhteet	38
5.2.3	Tiheys	39
5.2.4	Muuta	39

5.3	Suojametsät.....	40
5.3.1	Alikasvos.....	40
5.3.2	Puulajisuhteet.....	40
5.3.3	Tiheys	41
5.3.4	Muuta	42
5.4	Mieluisat/tärkeät paikat	43
5.5	Kokemuksia metsienhoidosta.....	44
5.6	Toivottu tiedotusmenetelmä	45
6	Vertailua muihin tutkimuksiin	46
7	Johtopäätöksiä ja ehdotuksia	47
	Lähteet	48
	Liitteet	49

1 Johdanto

Toimin harjoittelijana Tampereen kaupungin kiinteistötoimessa kesällä 2009. Tehtäviini kuului Peltolammin ja Multisillan kaupunginosien metsäsuunnitelmien laatiminen. Peltolammille metsäsuunnitelmaa tehdessäni kiertelin paljon aluetta ja tutustuin hyvin kyseiseen kaupunginosaan ja sen metsiin. Peltolammin metsät ovat pääosin kuusikoita ja ne ovat keski-ikältään jo hyvin vanhoja. Metsille tulee lähitulevaisuudessa tehdä jotain, jottei niistä tule turvallisuusriskiä alueen asukkaille. Mitä enemmän kiertelin Peltolammia, sitä enemmän heräsi halu tietää mitä paikalliset ajattelevat metsistä ja mikä heille on siellä tärkeää. Talousmetsissä metsäsuunnittelija harvemmin tutustuu metsän historiaan ja sen käyttäjiin tarkemmin. Toisin on taajamametsissä, missä nämä seikat tulee ottaa huomioon. Tuomisen (2008, 90) mukaan asukkaiden toiveet ja mielipiteet toimivat taajamametsien suunnittelun lähtökohtana. Halusin kovasti osallistaa peltolammilaisia heidän metsien hoitoon ja keskustelin Tampereen kaupungin metsäsuunnittelijan, Anne Tuomisen kanssa asiasta. Pidimme molemmat hyvänä ideana asukaskyselyn toteuttamista opinnäytetyönä.

Pyöriteltyäni ideaa päässäni jonkin aikaa, päädyin kahteen vaihtoehtoon: laajaan kaikkiin kotitalouksiin lähetettävään postikyselyyn tai harvemman asukasjoukon haastattelemiseen. Postikyselyllä olisi saanut laajemman vastaajien kirjon, mutta kysymysten laatiminen sopiviksi olisi ollut hankalaa ja tarkkojen tiettyyn paikkaan liittyvien mielipiteiden kuvaileminen olisi ollut vastaajille hankalaa. Haastatteluilla taas vastaajien kirjo olisi suppeampi mutta vastaukset olisivat syvällisempiä.

Päädyin haastatteluihin, sillä koin sillä tavoin saavani tarkempaa tietoa alueesta ja yksityiskohtaisempia vastauksia, sekä mahdollisuuden pyytää ihmisiä tarkentamaan ja selittämään vastauksiaan. Vähäisen haastateltavien määrän takia vastaukset eivät ole yleistettävissä koskemaan koko Peltolammin väestöä. Työn tarkoituksena onkin löytää Peltolammin metsistä piirteitä ja ominaisuuksia, jotka eivät ulkopuoliselle avaudu.

2 Peltolammi

2.1 *Peltolammin historiaa*

Peltolammi on Tampereen kaupungin osa, joka sijaitsee etelässä Lakalaivan ja Sarankulman teollisuusalueiden välissä. Alun perin Peltolammi tuli Tampereen kaupungin omistukseen Hatanpään kartanon oston yhteydessä 1900-luvun alussa. Peltolammin alue on aivan Lempääläntien varressa ja hieman korkeammalla kuin sen ympäröivät alueet ja siksi siihen suunniteltiin asutusta jo 40-luvun lopulla. Reinikaisen (1999, 45) mukaan ensimmäisen kerran Peltolammin alue asemakaavoitettiin 1948 ja sinne oli tarkoitus rakentaa omakotitaloalue, jonka asukasmääräksi tulisi noin 650 asukasta. Nämä suunnitelmat eivät kuitenkaan toteutuneet ja vasta 1960-luvun alussa, maaseutuväestön etsiessä ansiomahdollisuuksia muualta kuin koneellistuneelta maaseudulta, Tampereen kaupunki pyysi asemakaavaosastoa piirtämään Peltolammille varsinaisen asemakaavan. Kiinteistöosasto kuitenkin tyrmäsi tämän kaavan, sillä alueella oli harvinaista kasvillisuutta, eikä suunnitelmaa voitu toteuttaa sen koko laajuudessaan. Asemakaavan muutos valmistui 1962, mutta kaupunginhallitus oli sitä mieltä, että alueelle pitäisi mahtua kaksinkertainen määrä asukkaita. Asemakaavan laajennus valmistui saman vuoden lopulla, mutta niistä luovuttiin seuraavana vuonna kun alue luovutettiin Pirkanmaan Asuntosäästäjät Oy:lle.

Rakentaminen ei lähtenyt heti käyntiin, vaan kaupunginhallitus myönsi kaksi kertaa lykkäystä alueen rakentamisen aloittamiselle. Rakenteilla oleva Peltolammin alue kilpaili samaan aikaan rakennettavan Kaukajärven alueen kanssa. Reinikaisen mukaan (Reinikainen 1999, 46–47) teollisuusneuvos Aarre Mattinen, Peltolammin rakentamisesta vastanneen Mattinen & Niemelän toinen perustaja muistelee:

- ”Kaukajärven rakentaminen alkoi samanaikaisesti, ja kilpailijat yrittivät luonnonsuojelijoiden kautta estää tätä rakentamista, että tämä Peltolammi ei pääsisi kilpailevasti yhtä aikaa käyntiin Kaukajärven kanssa. Eikä päässytäkään, meidän myöhästyimme pari vuotta siitä, mitä Kaukajärvi oli, Kaukajärvi oli jo rakennettu.”
- ”Siinä kaavoitusvaiheessa oli aika paljon erilaisia vaikeuksia, se kesti pari vuotta, ennen kuin asemakaava saatiin vahvistettua. Muun muassa täällä Etelä-Peltolammilla oli

haavanvesakko, jota luonnonsuojelijat piti pähkinäpuupensaikkona ja sitä piti suojella kauheasti, eikä sinne saanut mitään rakentaa, ja se jäikin aika vähäiseksi. Mutta se osoittautui kuitenkin, että ne olivat haavantaimia eikä mitään pähkinäpuuta.”

Peltolammin aluetta oli suunnittelemassa Tampereen kaupungin asemakaavaosasto, arkkitehtitoimisto Vahtera & Heino sekä rakennustoimisto Mattinen & Niemelä. Peltolammi edusti uutta asumalähiösuunnittelua, missä suunnittelijat ja rakentajat pyrkivät tiiviillä yhteistyöllä saamaan aikaan toimivan ja viihtyisän alueen, mahdollisimman alhaisilla kustannuksilla. Peltolammin onneksi lähiörakentaminen oli vielä erilaista kuin se tulisi olemaan 1960-luvun lopulla, jolloin kompaktikaupunkimaisia ”kivikyliä” rakennettiin mahdollisimman tehokkaasti ja rationaalisesti käyttäen tarkalleen hyväksi koko rakennusmaa. Peltolammin lähiön kaava oli vielä suljettuun muotoperiaatteeseen pohjautunut ”metsälähiö”. Rakennukset sijoiteltiin maastoa myötäillen ja ne vaihtelivat länsirinteiden rivitaloista ja keskiosan tornitaloista aluetta kiertäviin kolmikerroksisiin lamellitaloihin ja eteläpään pientaloihin. Talojen väliin jätettiin paljon vihreätä aluetta, etupäässä metsää. Alueen puistomaiseen sisäosaan varattiin asemakaavassa tontit kansa- ja oppikouluille, lastentarhalle sekä urheilu- ja leikkikentille. Ajotie suunniteltiin kiertämään aluetta ulkopuolitse. (Reinikainen 1999, 49–50)

Suomen rakennushistoriassa Peltolammin alue on ensimmäinen, jonne rakennettiin kansainväliset elementtirakentamisen standardit täyttävät modernit asuinkerrostalot. Rakennustyöt alkoivat 17. helmikuuta 1966 ja alkupamauksen ampui silloinen kaupunginjohtaja Erkki Lindfors. (Reinikainen 1999, 50.)

Nykyään Peltolammilla on kolme liikekeskittymää. Pohjoisessa Säästäjänatorilla on anniskeluravintola Saluuna ja samassa rakennuksessa on myös kahvila Puoti. Keskellä Peltolammia sijaitsee varsinainen keskus, josta löytyy seurakuntakeskus, päiväkoti, pizzeria-kebab ravintola, K-market, apteekki ja R-kioski. Eteläpäässä toimivat Siwa, posti, pankkiautomaatti ja naisten suojakoti. Näiden lisäksi Peltolammin länsireunalla Säästäjänkadun päässä on Peltolammin alakoulu, ja samassa rakennuksessa toimivat myös kirjasto, neuvola ja hammashoitola.

2.2 Tampereen kaupungin metsät

Tampereella on kaupungin metsäsuunnitelman mukaan noin 7500 hehtaaria metsää. Metsäomaisuudesta suurin osa sijaitsee kaupungin alueella, mutta noin 800 hehtaaria sijaitsee muiden kaupunkien tai kuntien alueilla. (Tuominen 2008, 87)

Tampereella on pitkät perinteet metsäsuunnitelmien teosta. Tuomisen (2008, 88) mukaan ensimmäinen metsäsuunnitelma tehtiin vuonna 1887. Vuonna 1924 aloitettiin 10-vuotissuunnitelmien teko, ja sellaisia tehdään edelleen. Tämänhetkisen metsäsuunnitelman on kaupunginhallitus hyväksynyt noudatettavaksi vuosina 2001–2010. Suunnitelman on laatinut Pirkanmaan metsäkeskus vuosina 1998–2000.

Metsäsuunnitelmaan inventoidaan metsien metsikkö- ja puustotiedot sekä kartoitetaan toimenpidetarpeet. Samalla metsistä kerätään luontotietoa joka ohjaa suunnittelua ja suunnitelman toteutusta. Metsäsuunnitelmaa hallitaan metsätietojärjestelmällä, joka päivitetään aina toimenpiteiden toteutusten sekä maanhankinnan ja –luovutuksen jälkeen ajan tasalle. Kaupungin muut paikkatietoaineistot täydentävät kattavia perustietoja, jotka metsätietojärjestelmässä on kaupungin metsistä. (Tuominen 2008, 89)

Kaupungin metsien hoidosta ja käytöstä vastaa kiinteistötoimi. Vuotuiseen palvelusopimukseen kirjataan työt, jotka kiinteistötoimi tilaa katu- ja viheryksiköstä. Viheryksikkö vastaa hoitokohteiden metsänhoitotöiden toteutuksesta ja tekee myös asukkaiden toiveiden mukaisia puunkaatoitöitä. (Tuominen 2008)

2.3 Viheralueiden hoitoluokitus

Viheralueet luokitellaan valtakunnallisen viheralueiden hoitoluokituksen mukaan. Hoitoluokitus kehiteltiin Ympäristöministeriön toimesta vuonna 1992 ja uusin hoitoluokitus valmistui vuonna 2007; Viherympäristöliiton julkaisu 36. Häggmanin (2005) mukaan luokitus on keino kartoittaa missä asuin ympäristön, virkistyskäytön, luonnon monimuotoisuuden ja maiseman kannalta tärkeät viheralueet sijaitsevat,

määrittää millaisiksi ne halutaan kehittää, ja kuinka suunnitella niiden tavoitetilaa, hoitoa, käyttöä ja rakentamisastetta. Viheralueiden hoitoluokituksen mukaan viheralueet jaetaan kolmeen pääluokkaan: rakennetut viheralueet A, avoimet viheralueet B ja taajamametsät C. Lisäksi on vielä täydentävät luokat: erityisalue E, suojelualue S, maankäytön muutosalue R ja hoidon ulkopuolella oleva alue 0. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007)

Lähes kaikki Peltolammin metsät kuuluvat pääluokkaan C, taajamametsät. Poikkeuksena on yksi 0,1 hehtaarin kuvio joka on suojelualue S. Pääluokka C, taajamametsät, jaetaan viiteen alaluokkaan: lähimetsä C1, ulkoilu- ja virkistysmetsä C2, suojametsä C3, talousmetsä C4 ja arvometsä C5.

Lähimetsä sijaitsee asutuksen läheisyydessä, 0-2 kilometrin päässä. Sen käyttö on vilkasta, päivittäistä ja sen maapohjan kulutus saattaa olla erittäin voimakastakin. Siellä voi olla tai sinne voidaan rakentaa kulkureittejä ja sinne voidaan sijoitella istuinpenkkejä tai muita kevyitä rakennelmia. Pääkäyttö lähimetsillä muodostuu oleskelusta, leikeistä, kauttakulusta, ulkoilusta ja muusta liikunnasta. Lähimetsiä pyritään hoitamaan siten, että ne edustavat hoidettua metsäistä maisemaa, ovat turvallisia, puusto pysyy elinvoimaisena ja uudistuvana. Hoitotoimenpiteitä tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä asukkaiden kanssa. Hakkuu- ja raivaustähteet kerätään pois tai käytetään suojauksessa maanpinnan kulumista vastaan, ja lahoppuuta jätetään vain silloin kun se ei ole turvallisuusriski. Lähimetsien tärkeimpänä uudistuskriteerinä on puuston elinvoimaisuus eikä niiltä yleensä odoteta taloudellista tuottoa.

Lähimetsät voidaan tarvittaessa jakaa kahteen alaluokkaan: säännöllisemmin hoidettuun puistometsään C 1.1 ja metsäisempään lähivirkistysmetsään C 1.2. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007)

Ulkoilu- ja virkistysmetsä sijaitsee asuinalueiden lähialueilla ja hieman kauempana taajamista, 1-100 kilometrin päässä. Sen käyttö on säännöllistä ja sitä käytetään

etupäässä ulkoiluun, retkeilyyn, liikuntaan, marjastukseen, sienestykseen, metsästyksen ja virkistämiseen. Ulkoilu- ja virkistysmetsissä on ulkoilureittejä, polkuja, palvelurakenteita ja tulentekopaikkoja. Metsiä pyritään pitämään hoidettuina ja monimuotoisina, joissa viihtyvyys, turvallisuus ja maisematavoitteet huomioidaan ulkoilu- ja retkeilyreittien varsilla. Ulkoilu- ja virkistysmetsille kohdistetaan taloudellisia tuotto-odotuksia, ja ensisijaiset uudistuskriteerit ovat puuston kasvu ja puuston elinvoimaisuus. Lahopuuta metsiin jätetään ensisijaisesti monimuotoisuuskohteisiin huomioiden virkistyskäytön turvallisuus.

Ulkoilu- ja virkistysmetsät voidaan jakaa tarvittaessa kahteen alaluokkaan: lähempänä asutusta sijaitsevaan ulkoilumetsään C 2.1 ja kauempana asutuksesta sijaitsevaan retkeilymetsään C 2.2. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007)

Suojametsä on asutuksen ja muun rakennetun ympäristön sekä muun häiriötä aiheuttavan toiminnan, kuten liikenneväylien, välissä sijaitseva metsä. Sen ensisijainen tarkoitus on toimia suojana pöly-, pienhiukkas- ja meluhaitoilta. Suojametsiä käytetään myös antamaan näkösuojaa asutuksen suuntaan ja toimimaan tuuli- ja lumihaittoja lieventävänä elementtinä. Niitä pyritään hoitamaan suojaavina, monikerroksisina ja eristävinä. Suojametsien ensisijaisia uudistuskriteerejä ovat puuston suojavaikutus ja puuston elinvoimaisuus, unohtamatta turvallisuuskäsitteitä. Suojametsille ei yleensä kohdisteta tuotto-odotuksia, ja lahopuuta niihin jätetään harkiten suojavaikutustavoite huomioiden. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007)

Taloudsmetsä on maa- ja metsätalousaluetta joka sijaitsee kauempana asutuksesta. Sen pääkäyttö on metsätalous ja metsäluonnon monikäyttö. Taloudsmetsien hoito toteutetaan taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi huomioiden luonnon monimuotoisuus ja monikäyttö. Niille kohdistetaan taloudellisia tuotto-odotuksia, monimuotoisuuskohteet huomioiden lainsäädännön, sertifiointin ja alueen monikäytön kautta.

Arvometsä on erityinen metsäalue taajamassa tai sen ulkopuolella. Se on tärkeä ja arvokas kohde maiseman, kulttuurin, luonnon monimuotoisuusarvojen tai muiden ominaispiirteidensä takia. Arvometsää hoidetaan yksilöllisesti erillisen suunnitelman mukaan riippuen sen erityisarvoista ja ominaispiirteistä. Sille ei yleensä kohdisteta taloudellisia tuotto-odotuksia.

Suojelualue on lain nojalla tai maanomistajan omalla päätöksellä suojeltu alue. Suojelualueita suojelevia lakeja ovat: luonnonsuojelulaki, metsälaki, maankäyttö- ja rakennuslaki, muinaismuistolaki ja rakennussuojelulaki. Suojelualueille laaditaan yleensä omat erilliset hoitosuunnitelmat, mutta luonnonsuojelulain perusteella suojellulla suojelualueella tehdään hoitotoimenpiteitä ainoastaan maakunnallisen ympäristökeskuksen hyväksymän suojeluarvon vaatiman erillissuunnitelman mukaisesti. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007)

2.4 Peltolammin metsät

Peltolammi suunniteltiin ja rakennettiin ”metsälähiöksi”, ja alueelle jätettiin mahdollisimman paljon alkuperäistä puustoa (Reinikainen 1999). Puusto tulee hyvin lähelle taloja ja metsää on raivattu vain vähäisesti puistoille tai muille oleskelualueille. Peltolammi on onnistunut erinomaisesti säilyttämään metsäisen ilmapiirin. Puustoa on reilusti joka puolella Peltolammia, mutta kaikki niistä eivät kuulu kaupungin metsäsuunnitelman piiriin. Kaupungin metsäsuunnitelmaan on päätynyt alueelta 33,5 hehtaaria metsää, mikä on jakautunut 31 kuvioon. Koko puuston keski-ikä on 78 vuotta.

Aluetta kiertää vanhan metsän vyöhyke, joka on luokiteltu viheralueiden hoitoluokituksen mukaisesti suojametsäksi, C 3 (Liite 1). Tampereen kaupungin metsäsuunnitelman mukaan suojametsissä on 22,3 hehtaaria metsämaata ja tämä jakautuu 18 kuvioksi joiden keski-ikä on 85 vuotta. Suojametsät koostuvat 12:ta kuusivaltaisesta kuviosta, kahdesta mäntyvaltaisesta kuviosta ja neljästä lehtipuuvallaisesta kuviosta, joista yksi on hybridihaapavaltainen ja loput kolme ovat

rauduskoivuvaltaisia. Lehtipuuvaltaisten kuvioden keski-ikä on 33 vuotta ja niiden keskimääräinen pohjapinta-ala (ppa) on 19 neliömetriä hehtaaria kohti(m²/ha). Mäntyvaltaisten kuvioden keski-ikä on 115 vuotta ja keskimääräinen ppa on 22 m²/ha. Kuusivaltaisten kuvioden keski-ikä on 97 vuotta ja keskimääräinen ppa on 28 m²/ha.

Taulukko 1, Suojametsät

Kuvio	Pinta-ala, ha	Ikä	Pääpuulaji	Ppa, m ² /ha
88	2,5	35	rauduskoivu	21
89	0,9	6	rauduskoivu	9
90	0,3	60	kuusi	24
93	1,7	125	kuusi	28
103	1,8	125	kuusi	36
106	0,4	85	kuusi	32
107	0,9	75	kuusi	34
108	1,4	125	kuusi	34
109	1,1	125	kuusi	28
110	1,2	45	hybridihaapa	21
111	1,1	80	kuusi	31
177	2,3	115	mänty	20
178	2,2	115	mänty	23
179	2,1	115	kuusi	24
180	0,2	25	kuusi	20
181	1,1	110	kuusi	17
182	0,5	115	kuusi	29
189	0,6	45	rauduskoivu	23
Yhteensä 18	22,3	85		25
Kuuset 12	12,6	97		28
Männyt 2	4,5	115		22
Lehtipuut 4	5,2	33		19

Kuusivaltaisista kuvioista seitsemällä on todettu kuusen tyvilahoa. Tyvilahoisista kuvioista neljä (93, 103, 106 ja 108) sijaitsee alueen itäreunalla, Lempääläntien varrella. Näillä kuvioilla tyvilahon aiheuttama tuho on todettu metsäsuunnitelmassa voimakkaaksi. Loput kolme tyvilahoista kuviota (179, 181 ja 182) sijaitsevat alueen luoteiskulmassa.

Peltolammin sisäosaan jää 11,2 hehtaaria kaupungin metsäsuunnitelmiin kuuluvaa metsää, joka jakautuu 13 kuvioon (Liite 2). Viheralueiden hoitoluokituksen mukaisen

jaon mukaan kaikki, paitsi yksi kuvio, kuuluvat lähimetsiin, luokkaan C 1. Tuo yksi kuvio, kuvio numero 95, on luonnonsuojelulain nojalla suojeltu luontotyyppi: jalopuumetsä. Kuvio on jyrkanteen alla olevaa lehtoa, jossa kasvaa 42 metsälehmusta. Käsittelen näitä kaikkia kuvioita tässä yhdessä, nimellä sisämetsät. Sisämetsät ovat keski-ikänsä 70 vuotiaita ja ne jakautuvat kahdeksaan lehtipuuvaltaiseen kuvioon, joissa kuudessa on pääpuulajina rauduskoivu, yhdessä haapa ja yhdessä metsälehmus, neljään kuusivaltaiseen kuvioon ja yhteen mäntyvaltaiseen kuvioon. Mäntykuvion ikä on 120 vuotta ja ppa on 21 m²/ha, kuusikuvioiden keski-ikä on 88 vuotta, ppa on 31 m²/ha ja lehtipuukuvioiden keski-ikä on 54 vuotta, ppa on 15 m²/ha. Sisämetsissäkin on todettu tyvilahon aiheuttamaa tuhoa. Kuvioilla 99 ja 105 on kuusen tyvilahoa ja tuho on voimakkaaksi luokiteltua.

Taulukko 2. Sisämetsät

Kuvio	Pinta-ala, ha	Ikä	Pääpuulaji	Ppa, m ² /ha
91	2,7	80	kuusi	31
92	1,1	120	mänty	21
94	0,6	50	rauduskoivu	14
95	0,1	65	metsälehmus	24
97	1,8	85	kuusi	37
98	0,5	30	rauduskoivu	12
99	0,7	60	kuusi	28
100	0,5	50	haapa	23
101	0,4	30	rauduskoivu	11
102	1,1	40	rauduskoivu	12
104	0,7	135	rauduskoivu	11
105	0,6	125	kuusi	28
183	0,4	35	rauduskoivu	13
Yhteensä 13	11,2	70		20
Kuuset 4	5,8	88		31
Männyt 1	1,1	120		21
Lehtipuut 8	4,3	54		15

Vertailun vuoksi mainittakoon että Peltolammin länsiosassa komeilevalla Peltolammin-Pärrinkosken luonnonsuojelualueella puuston keski-ikä on 68 vuotta. Peltolammin

suoja- ja sisämetsien puusto on siis suhteellisen vanhaa ja kookasta, ja näiden seikkojen vuoksi aika harvinaista Tampereella.

2.5 Metsien merkitys ihmisille

Tyrväisen ja Korpelan mukaan (2009) kansainvälisissä tutkimuksissa on todettu viheralueiden määrällä asuinympäristössä olevan yhteys väestön kuolleisuuteen. Lähellä sijaitseva viheralue houkuttelee ihmisiä liikkumaan ja täten edistää terveyttä.

Metsien merkitystä ihmisille on tutkittu paljon niin Suomessa kuin ulkomaillakin. Tulokset ovat kuitenkin yhteneviä. Karjalaisen mukaan (2001, 181–182) maisemallisesti tärkeimpiä seikkoja ovat luonnontilaisuus, monivärisyys, vihermassan runsaus, sulkeutuneisuus, näkyvyys ja ympäristön monimuotoisuus. Metsiköistä pidetyimpiä ovat väljät ja avarat, kookkaiden ja vanhojen puiden muodostamat näkyvyydeltään hyvät mutta riittävästi vihermassaa sisältävät metsät.

Vanhat metsät eivät aina ole sulkeutuneisuutensa takia yhtä viehättäviä kuin nuoremmat metsät. Avarat metsät ovat yleensäkin arvostetumpia kuin tiheät ja suljetut metsät. Myös monipuulajiset metsät ovat yksipuulajisia metsiä kiinnostavampia. Alikasvoksesta pidetään yleensä, kunhan se ei liikaa peitä näkyvyyttä.

3 Teemahaastattelu

Aineiston keruutavaksi valitsin teemahaastattelun. Teemahaastattelussa on Eskolan ja Vastamäen (2001, 26) mukaan etukäteen määrätty aihepiirit, eli teema-alueet. Menetelmästä puuttuu strukturoidun haastattelun kysymysten tarkka muoto ja järjestys. Haastattelija vastaa, että kaikki teema-alueet käydään läpi, mutta niiden järjestys ja laajuus vaihtelevat haastatteluittain.

Teemahaastattelu sopi tutkimukseeni loistavasti. Koin, että ennalta suunniteltu kyselylomake rajaisi vastauksia liikaa, enkä osaisi kysyä asioita, jotka peltolammilaiset näkevät joka päivä ja pitävät itsestään selvyytenä. Eskola ja Vastamäki (2001, 24) toteavatkin, että teemahaastattelu on keskustelua, joka tapahtuu pääosin tutkijan aloitteesta ja usein tutkijan ehdoilla, mutta jossa tutkija pyrkii vuorovaikutuksessa saamaan selville haastateltavilta häntä kiinnostavat asiat. Haastatteluiden edetessä huomasinkin että on parempi välillä olla vain hiljaa, jotta haastateltavat jatkavat vielä lausettaan tai selittävät sitä.

Koska kyseessä on Peltolammin metsät ja niiden hoito, oli luontevaa haastatella henkilöitä paikan päällä. (vrt. Asikainen & Mäkinen 2008) Koin tärkeäksi että haastateltavat näkevät kohteet ja ajattelevat ikään kuin ääneen mielteitään. Haastattelut aloitettiin aina haastateltavan kotiovelta ja keskusteltiin aluksi näkymistä kotoa. Tämän tarkoitus oli ”pehmittää” tunnelmaa puhumalla aluksi haastateltavalle tutuista asioista. Samalla saatiin luotua rento ja miellyttävä ilmapiiri, jonka pohjalta oli hyvä jatkaa eteenpäin.

Haastattelut nauhoitettiin aina kokonaisuudessaan. Kenelläkään ei ollut mitään heidän kaulaansa ripustettavaa tallenninta vastaan, ja haastattelut sujuivat muutenkin ongelmitta. Haastateltavat olivat heti alusta alkaen aktiivisia ja puhuivat paljon jännittämättä mikrofonin läsnäoloa.

Kaikkien haastateltavien kanssa kierreltiin Peltolammilla ja keskusteltiin metsiin liittyvistä asioista. Haastattelun pohjana toimi haastattelurunko (liite 3). Asioista ei keskusteltu rungonmukaisessa järjestyksessä, vaan asioista keskusteltiin aina sen mukaan mitä nähtiin. Haastattelut tallennettiin digitaalisella tallentimella Wav-tiedostoiksi ja haastatteluista tehtiin pian niiden jälkeen muistiinpanoja kuljetusta reitistä ja muista haastattelun aikana tapahtuneista asioista. Kolmannen haastattelun jälkeen totesin haastattelumateriaalin olevan riittävää ja päätimme ohjaavan opettajan kanssa, että kolme haastattelua on tarpeeksi Peltolammin kokoiselta alueelta. Tarkoituksena ei missään vaiheessa ollut saada kymmeniä haastatteluja, mikä edustaisi kaikkia Peltolammin asukasryhmiä, vaan tarkoituksena oli keskittyä haastatteluiden laatuun ja ihmisten tarkennettuihin mielipiteisiin ja huomioihin. Haastateltavien kannalta en kokenut tärkeäksi löytää mahdollisimman erilaisia haastateltavia, vaan jokaisen henkilön omat mielipiteet olivat tärkeitä. Oli sattumaa, että haastateltavien iät olivat kattavasti nuoresta senioriin. Sattumaa oli myös, että haastateltavat olivat kaikki miehiä. Naisten puuttuminen haastateltavista ei mielestäni kuitenkaan haitannut tulosta.

3.1 Haastateltavien etsintä

Haastateltaviksi haluttiin siis peltolammilaisia. Facebook-yhteisöpalvelimessä oli ryhmä nimeltä Peltolammi, jossa oli 96 jäsentä. Ryhmän kuvauskentässä oli teksti: “Group of those who's ever had some time living in the most lovely neighborhood of Tampere...” “Eli suomennettuna Ryhmä henkilöitä jotka ovat joskus asuneet Tampereen ihanimmalla seudulla. Ryhmän perustajana on turkkilainen opiskelija, joka opiskeli vaihto-opiskelijana Tampereen teknillisessä yliopistossa. Olin häneen yhteydessä sähköpostitse ja selitin asiani. Hän suostui lähettämään haastattelukutsun (liite 4) kaikille ryhmäläisille. Haastattelukutsu lähetettiin 8.2.2010.

Ryhmästä ei kukaan vastannut kutsuun. Muutaman viikon päästä sain puhelun mieheltä, joka ilmoittautui haastateltavaksi. Tovin keskustelun jälkeen selvisi että mies asui Multisillassa, ja lähettämäni haastattelukutsua oli käsitelty heidän taloyhtiön kokouksessa. Myös Palokalliosta oltiin minuun sähköpostitse yhteydessä ja kerrottiin kiinnostuksesta opinnäytetyötäni kohtaan.

Tällöin huomasin haastattelukutsun olevan hieman harhaanjohtava. Ihmiset olivat luulleet minun tarkoittavan Peltolammilla vesistöä ja olettivat minun kaipaavan mielipiteitä luonnonsuojelualueesta ja vesistön itä- ja eteläpuolella sijaitsevasta metsästä.

Päätin ruveta etsimään haastateltavia puhelimitse. Mutta talven ollessa yllättävän pitkään runsasluminen ja kylmä, päätin odottaa kelien lauhtumista. Helmikuun lopulla minuun otti yhteyttä henkilö, joka ilmoittautui haastateltavaksi. Sovimme että toteutamme haastattelun säiden lämmettyä. Ongelmana oli nauhuri, joka ei kestänyt kovia pakkasia. Vasta 25.3.2010 lämpötila laski nollan tienoille ja silloin toteutimme ensimmäisen haastattelun. Haastateltava oli noin 40-vuotias korkeakoulutettu työssäkäyvä mies. Haastattelu kesti 2 tuntia 8 minuuttia.

Toinen haastateltavaksi halukas ilmoittautui sähköpostitse maaliskuun lopulla ja hänen kanssaan haastattelu tehtiin 9.4.2010. Haastateltava oli eläkkeellä oleva noin 70-vuotias korkeakoulutettu mies. Haastattelu kesti 1 tuntia 45 minuuttia. Kolmas haastattelu tehtiin 6.5.2010 samassa koulussa kanssani opiskelevan henkilön kanssa. Haastateltava oli noin 25-vuotias miespuolinen korkeakouluopiskelija. Haastattelu kesti 1 tuntia 24 minuuttia.

3.2 Analysointi

Ensimmäisessä vaiheessa litteroin tallennetut haastattelut ja tämän jälkeen jaoin ne haastattelurungon mukaisiin teemoihin. Toisessa vaiheessa vertailin haastattelukohtaisia teemoja muihin haastatteluihin. Ensimmäisen vaiheen tuloksista ja haastattelunjälkeisistä muistiinpanoista keräsin tietoja ja niistä muodostin tarinan. Kerron tästä enemmän seuraavassa kappaleessa. Toisen vaiheen tuloksissa vertailin keskenään ensimmäisen vaiheen tuloksia ja näistä etsin yhteneväisyyksiä ja eroavaisuuksia. Näistä kirjoitin yhteenvedot kuhunkin teemaan.

Kerättyä aineistoa päätin analysoida narratiivisesti. Heikkisen (2007, 148) mukaan narratiivisessa analyysissä painopiste on uuden kertomuksen tuottamisessa aineiston kertomusten perusteella. Tämä sopi tutkimukseeni hyvin laajan aineiston kannalta. Tietoa oli tullut jokaiselta haastatellulta todella paljon ja narratiivisella analyysillä koin saavani sen aidoimmin tuotua esille. Tein tarinoille ajassa etenevän juonen ja yhdistelin haastateltujen kommentteja haastatteluiden aikana havainnoimiini asioihin.

Seuraavassa osassa esitän tekemäni tarinat. Tarinoissa esiintyvät numerot ovat liitteinä oleviin karttoihin merkittyjen pisteiden numerot. Tarinoiden jälkeisessä osassa on yhteenvedot kustakin teemasta ja niihin on poimittu haastateltujen kommentteja, mikäli ne ovat johonkin tiettyyn paikkaan sidottuja.

4 Haastattelutarinat

4.1 *Koiranulkoilutus*

”Hei! Irti mun lahkeesta! Mennään ihan just ulos. Mä katon nopeesti mimmonen sää siel on.“ On se kumma et toi on noin minuutintarkka. Ei auta vaik tulis mitä telkkarista, se on vaan mentävä. Ulkona näyttää tulevan vähän tihkusadetta, onneks muistin hankkia ton uuden takin mikä pitää vettä. En kyl jaksaa lähtee kiertään lampea, Peltsun kierto saa riittää. ”No nii Rome, mennään!”

Oho. Tääl tuliki vähän kovempaa vettä, ja tuuleeki. No onneks tuol mettäs ei sada niin lujaa eikä tuultakaan niin huomaa. Onneks tää on kusikkoa, se pitää kumminki parhaiten sadetta. Tääl menee kyl hyvät polut, ei huvittaakaan lähtee tarpomaan mihinkään risukkoon. Toi kuusialikasvos ei oo onneks levittäytyny ihan joka paikkaan. Mikshän tätä lähtee aina kiertään myötäpäivään? Kumpikohan sen on alunperin päättäny, minä vai Rome?

Tää on just tätä mun tuuria. Sit ku on tasasesti kostee takki, sit sade loppuu. Kunpa ois lähteny viitisen minuuttia myöhemmin... Vois käydä tos Ärrällä laittaan pitkävedon. Ei hitto, eihä mul oo yhtään käteistä. Täytyy käydä Siwan luona automaattilla. Sen automaatin sais kyl siirtää tänne keskelle, täält ois suunnilleen yhtä pitkä matka molempiin päätyihin.

”Rome, paikka! Sielt tulee auto. No nii, mene vaan.” Täs on kyl ohuimmillaan tää metsä. Ei oo montaa kuusta vierekkäin. Yllättävän hyvin se kuitenkin estää näkyvyyttä. Ei tääl metsän keskellä tuu monesti ajatelleeksikaan että tossa menee noinkin paljon autoja ohi. Varsinkin nyt ku se liittymä on tuolta suljettu, rekkaliikenne on lisääntynyt huomattavasti. Sen huomaa jopa kotona jos ei ole musiikkia tai telkkaria päällä. Vaik ei se kumminkaan niin paljoa häiritse ku noi lentokoneet.

(1) Nää on komeet nää kalliot täällä. Tää on tää puustoki aika näyttävää. Tosi isoja runkoja. Ne ei varmaan kuitenkaan kauaa pysty täällä enään olemaan, alkaa olla jo niin vanhoja ja huonokuntosia. Tulee olemaan kyl aikamoinen muutos jos nää poistetaan. Sillon rikkoutuu tää yhtenäinen muuri mikä tätä Peltolammia täällä itäreunalla ympäröi ja suojaa. Mitäköhän siihen tulis tilalle? Kuusi ei varmaan käy ku tääl on sitä tyvilahoa. Mänty vois olla hyvä, pysyis ainaki havupuuna, ei se kyl haittais vaik siihen tulis lehtipuuta. Joku vaahtera tai lehmus ois komee. Tää on kyl koko Peltolampi, tai ainakin nää ympärysmetsät, aika kuusivoittosta. Mut vaihtelu virkistää. Ei pidä liikaa jäädä samaan vanhaan. Pirstää kummasti kun maisemassa on vaihtelua.

”Ei se pure. Ei hätää. Se on vaan tommonen vähän villimpi.” Ison koiran kanssa on aina tää ongelma et ihmiset pelkää ku se menee vähänki lähelle. No, kylhän Rome vähän hyppii, mut ei se oo ikinä ketään purru. Meneepäs täs paljon ny porukkaa, on tainnu just tulla bussi. Mä voisin mennä kans käymään siel automaattilla.

Nyt on taas käteistä, lenkki jatkuu. Täällä eteläpäässä alkaa olemaan enemmän lehtipuuta seassa. (2) Tääl ihan kärjes on taas pelkkää haapaa. Tää on aika uniikki kohta täällä. Hienon näköstä ku tota haapaa on monen ikästä. Ihan pienestä tosi isoon. Tommosta eri-ikäsrakenteisuutta pitäis olla taajamametsissä paljon enemmän. Se toisemmasta jatkuvuutta. Tästä ei huomais ollenkaan jos tuolta ottais yhen vanhan puun pois. Kesällä täällä on kanssa hieno tunnelma, toi puro solisee kivasti ja täällä on jotenki ihan oma tuoksunsa.

Tästä näkee tonne järvelle hyvin. Kesällä toi ranta on aika täynnä porukkaa. Pitäisköhän sittenki kiertää toi järvi. Emmä ehi, sielt tulee Suomen peli puolen tunnin päästä. (3) Tästä alkaa enemmän tämmönen sekametsä. Siel on mäntyäki seassa. Mä tykkään kaikkein eniten mäntymetsästä. Siellä maisema on paljon avarampi ja näkee kauemmaksi. Mutta toisaalta taas sen suojavaikutukset on paljon huonommat, semmonen ei oikein sovi kaupunkiin. Mut tälleen sekapuuna se sopii oikein hyvin. Varsinki ku se on tolleen isona tuolla päällä. Vanhat männynlatvat on mahtavia. Maiseman mielekkyyteen vaikuttaa paljon myös toi alikasvos. Tos on kyl liian

sotkusasti tota pikkukuusta. Sitä ku on pikkusina ryhminä siellä täällä ni se sopii hyvin tänne, mut tollasena se näyttää vaan risukolta.

Nyt taas kuusi alkaa vallata tilaa. Tääl onki aika kuusivoittosta. Muuttuu aika synkäksi kun ei oo muuta kun kuusta ja noin kookasta ja tiheään. Tässä tuleekin noi talot tähän tien lähelle. Hyvin sopii toi kuusiaita tohon. Kyl mäki pitäisin jotain näköestettä jos mä asuisin noin lähellä tietä. (4) Mut toisaalta täst avautuu hyvät näköalat tonne luonnonsuojelualueelle. Noi on hienon näkösiä noi lehtikuuset. Vähän karuja vielä kun ei ole lehtiä tullu mut sitten kun ne tulee ne onkin sitäkin vihreämpiä. Lehtikuusta voisi olla täällä Peltolammillakin enemmän, vaikka ton kuusen kustannuksella. Sehän kestää aika hyvin lahoakin. Tuolla luonnonsuojelualueella tuli nyt männätalvella aika paljon oksia alas. Ihan sinne poluillekin. Se on jo aika vaarallista, toivottavasti nää metsät ei pääse niin huonoon kuntoon.

”Ei sinne Rome. Mennään nyt tästä tonne oikeelle.” (5) Tosta on hakattu aika iso pala pois. Ei oo jätetty mitään pystyyn. Karun näköistä. Ja toi uus metsän reuna on tosi luonnottoman näkönen, ei metsä ala tolleen seinänä. Mitähän tälle aiotaan tehdä? Ai, onhan sinne istutettu kuusta. Harmi, ois voinu laittaa jotain muutakin. Varsinki ku täl alueella on sitä kuusen tyvilahoa.

Tästä pääsee kivasti tonne sisämetsään. Täällä eteläpäässä ei ole niin kuusivoittoista ku tuolla pohjoispäässä. Tässä on kivasti koivua, mäntyä ja kuusta sekaisin. Täällä menee tää kävelytie. Tää on tosi hyvä et tätä puustoa on joka puolella. Kaikki talot on ikäänku piilossa. Toisin ku Hervannassa. Se on melkein ku toinen ääripää. Siellä on vaan taloja eikä yhtään puita peittämässä näkyvyyttä. Täällä on enemmän yksityisyyttä, ei nää suoraan naapurin ikkunasta sisään. Toisaalta ei saa olla liikaa näkyvyyden peittoa. Täällä sisämetsässä maisemajutut on kaikkein tärkeimpiä. Tota kuusialikasvosta ei tarttis olla yhtään, ainakaan tän kävelytien varrella. Se peittää kaiken näkyvyyden. Antaahan se suojaa eläimille mut se voisi olla tuolla keskemmällä metsää, ei polkujen vierellä. Tai sitten sen paikalla voisi olla jotain pensaita. Niistä eläimet saisi suojaa ja niitä ois mukavampi kattella.

(6) Täällä on taas haapaa. Ja koivua. Aika lailla fifty fifty. Mut kaiken kaikkiaan täällä sisämetsässä tällänen lehtipuusto on miellyttävämpää kun havupuut. Eritoten tämmöset haavikot, nää on sen verran harvassa. Vaikka tää on semmonen avarampi niin täs tulee semmonen olo et ois jossain kaukana luonnon keskellä. Kyllä tämmönen metsämäinen ilme on paljon parempi kuin semmonen puistomainen.

”Mitä siel on? Siel taitaa olla lapsia pelaamassa palloa. Me ei nyt mennä sinne Rome.” Ei näy juuri yhtään tonne kentälle. Tuol on kentän reunalla tommonen kuusiaidan tyyppinen alikasvos. Tommoseen tarkotukseen se sopiikin hyvin. Sit viel ku tulee lehdet näihin puihin ni tää on ihan eristetty maailmansa.

Ja taas muuttuu kuusikoksi. On tässäkin oma hienoutensa kun tää on kumminkin niin järeetä. Ja täällä on vähän valosampaakin. Aika paljon pihlaja-alikasvosta. Se sopii hyvin tänne. Se tuo semmosta raikkautta synkkään kuusikkoon. Mutta ei sitäkään saa ollaa liikaa. Siitä tulee semmoista risukkoa ja sitä ei kyllä jaksu kattella. Tossa on vähän liikaa sitä. Se vois olla vähän harvempaa ni sitä vois kasvattaa siinä alla ja sit ku nää kuuset kaadetaan ni siin ois valmiina puustoa. Ja semmonen pihlajametsä oliski tosi hieno, ei kovin monessa paikkaa sellasta olekkaan. Koirille ei taida toi tiheys olla ongelma, päin vastoin. ”Tuu Rome, mennään.”

(7) Tosta alkaa Peltolammin jyrkin mäki. Siinä vieressä on komea avokallio jyrkäntein päällä. Näissä metsissä on paljon kivoja juttuja, esimerkiksi se että kun tuun lenkiltä tän Tilkonmäenpuiston kautta niin aina tuntuu löytyvän uusi polkureitti. Polkuja on täällä tosi paljon. Sillon ku on lunta niitä ei vaan huomaakaan. Tosta mäen päältä onki harvennettu joku aikaa sitten. Heti paljon paremman näkönen. Tuo heti tänne avaruutta mut ei kuitenkaan liikaa paljasta noita taloja tuolta takaa. Kyllä tää on ehdottomasti parempi kuin semmonen harventamaton synkkä tiheikkö. ”Hei! Tuus pois sieltä. Se ei oo sulle. Se on joidenki lasten maja.” Näitä mitä kummallisempia majarakennelmiä täällä kyllä näkee. Muistan kyllä lapsuudesta että niiden rakentamisessa oli jotain sanoinkuvaamatonta hienoutta. Ja mikä oiskaan parempi paikka majalle ku metsä. Tääl on kuitenkin sen verran siistiä ja turvallista et tääl voi rauhassa antaa lapsien leikkiä. Joku sano et sen lapsuudessa tääl on ollu itsensäpaljastaja. Semmoselle tää on kyllä aika

otollista seutua, mut jotenki tuntuu et se laji on kuollu sukupuuttoon. Tai sit ne on siirtynyt vaan haasteellisempiin paikkoihin, junaratojen varsille.

Täältä mäen päältä näkee hyvin tonne koululle päin. Siinä on tosi kiva idea ollu et laitetaan tommosia erilaisia puulajeja ryhmiin. (8) Vähän niinku miniarboretum. Toi ois tosi tylsä jos siinä ois vaan nurtsia tai sit kuusta. Tommoset kokeilut on hienoja ja ne elävöittää maisemaa. Jollakin on varmasti semmonen näkökulma et muutosta ei saisi tapahtua mut mun mielestä kannattaa aina kokeilla elävöittää näkymää jos pystyy.

Toi kivi on varmasti Peltolammin tunnetuin. Ainaki koirien mielestä. Romella menee aina hyvä tovi sitä nuuskiessa ja kusipaikan ja –kulman valitsemisessa. Kai se on vähän niinku koirien chatti. Täällä osassa metsää on enemmänki tommosia isoja kiviä. Ne sopii tänne hyvin, varsinkin sammalpeitteisinä ne tuo omalaatuista tunnelmaa tänne. Lapset tuntuu vaan arvostavan sitä sammalta enemmän muissa leikeissä.

(9) Pohjoisosassa sisämetsää on aika villisti tota kuusialikasvosta. Sitä pitäis kyllä vähän harvennella niin se ei ois noin rääsytyn näkönen. Toisaalta sitä pitää olla ku sitte joskus lähtee isot puut pois ni on jotain heti tilalla ja vähän peittämässä näkyvyyttä.

Tästä talojenvälistä pääsee hyvin taas tänne Säästäjänkadulle. Paljos kello onkaan? Ei ehitä kiertää tuolt ulkokautta. Harmi, siel on tosi vanhaa puustoa. Ja se polku menee kivasti siel keskellä. Täältä ylhäältä ei tajuakaan miten isoa se puusto on. Toi rinne on sen verran jyrkkä. (10) Täältä näkiski aika kauas jos noita puita ei ois. Mut ei siel oo muuta ku se moottoritie ja ostoskeskuksia, Sarankulma ja Härmälä ei oo niit kauneimpia paikkoja. Eikä Peltolamminkaan talot oo ehkä niitä kaikkein kauneimpia jos tuoltapäin kattoo tänne. Toi ei toimi kuitenkaan pelkkänä näkösuojana puolin ja toisin, vaan se torjuu myös hyvin melua mitä toi moottoritie tossa aiheuttaa. Ja myös tuntuu et tääl tuulis vähemmän. Vaikka tää on korkeemmalla ku ympäristö ni tää on tosi mukavasti suojassa täällä. Täällä ei tajuu ollenkaan miten keskellä taajamaa onkaan, aika pitkälle just noiden suojametsien ansiosta. Ehkä niitä voi vähän harventaa mut ei saisi missään nimessä hakata kokonaan pois.

(11) Mikäs tukkipino tossa on? Aika kookas vielä. Täytyypä tarkistaa. Tonne menee noi jäljet. Täs on varmaan ollu joku ylispuiden poisto, koska tos on kumminki noin paljon pientä puuta. Hyvin tää on hoidettu, en oo huomannu mitään. Tohon on jätetty kumminki aika hyvä suojavyöhyke tohon tien viereen niin et tätä ei niin huomaa. Tää nyt ei oo niin keskeinen paikka mut jos olis ni tämmösistä metsätöistä ois hyvä pitää joku infotilaisuus, missä asukkaat pääsis kuuntelemaan ja esittämään mielipiteitään. Metsätöistä vois tulla myös vaikka jonku ilmaisjakelulehden, esimerkiks Tamperelaisen, välissä joku erillinen paperi missä kerrottaisi asiasta. Yks hyvä ois kans Peltolammiseuran lehti. ”Rome! Älä siihen ku...” No, ei kai se haittaa jos tukit tuoksuu vähän kirpeelle. ”Mennään kotiin, tuu!”

Toivottavasti loppuu tää ulkosivuremppa pian. Alkaa ikkunat oleen sen verran pölyset et haittaa jo ulosnäkemistä. Harmi et mul on ikkunat vaan tonne päin. Tos ku on toi Lempääläntie vieressä ni joutuu ainaki kaks kertaa vuodessa peseen ikkunat, sen verran pölyttää, mut nyt se ois vähän turhaa ku noi työmiehet piikkailee tässä ympärillä. Onhan toi suojametsä just tossa aika ohut, mut pölymäärä ois varmasti tuplasti pahempi jos sitä ei ois. Ja tärkein siin kuitenkin on et sitä liikennettä ei nää kokoajan. Silmä lepää metsässä.

4.2 Kokous

Kokous on ohi. Niiden pito kahvila Puodissa on aina yhtä mukavaa: tunnelma ja tarjoilut ovat erinomaisia. Hyviä päätöksiäkin tehtiin. Nyt on Peltolammille valittu tunnuskasviksi sinivuokko, tunnuslinnuksi palokärki ja tunnuseläimeksi orava. Sinivuokko oli helppo valita. Keväällä Peltolammi on suorastaan yhtä sinistä merta, niin paljon täällä niitä kasvaa. Palokärki oli hieman vaikeampi. Alueella pesii monia komeita lintuja mutta palokärki nousee ulkonäöllään ja varsinkin hakkuuäänellään ylitse muiden. Oravaa mietittiin eniten. Perustelut sen kuitenkin sitten ratkaisi: nokkela, yhteistyöhaluinen, ahkera lamantorjuja ja säästäväinen. Se on kuin peltolammilainen!

Peltolammiseuran tiedotuslehti Peltolammille valittiin uusi toimittaja. Lehden painos on 3600 kappaletta ja se ilmestyy kaksi kertaa vuodessa joten sen kuuluukin saada arvoisensa toimittaja. Muuten kokous oli myös antoisa. Peltolammiseurassa on erikoista se että jäseninä toimivat taloyhtiöt. Kustakin taloyhtiöstä on kokouksissa hallituksen puheenjohtaja ja isännöitsijä. Lähes ainoana sääntönä kokouksissa on ettei puoluepolitiikasta saa puhua! Kokouksissa ollaan Peltolammin kanssa tekemisissä ja tarkoituksena on puhua ja kertoa omista kokemuksistaan ja tällä tavoin auttaa muita taloyhtiöitä. Eli ei olla yksin ongelmien kanssa vaan pelataan kimpassa.

Ei muuta kuin Tilkonmäenpuiston läpi kotiin. ”Se on moro! Viimeistään ensi kokouksessa tavataan.” Yllättävän pitkään on talvi jaksanut pitää otettaan. Näin maaliskuussakin on vielä pakkasta ja lunta maassa. Pitää vain kävellä rauhallisemmin, mihinkäs tässä olisi kiire. Se on vähän harmi että tällä Tilkonmäenpuiston, ja samalla koko Peltolammin, läpi menevällä puistolla ei ole talvikunnossapitoa. Meille senioriväelle se olisi erityisen tärkeää. Tämä keskustie ei todellakaan ole mikään tunnelmatie vaan ihan asiointitie. Yksi alueen pääväylistä. Tästä on kiistelty kadunhoidon kanssa että miksi tämän luokitus on sivutie. Kyllä tämä käytetympi on. Niinkuin nytkin näkyy, vaikkei ole talvikunnossapitoa, on tänne tallaantunut leveä polku. Ihmekös tuo, sillä jos menee aurattuja teitä pitkin Peltolammin päästä päähän niin matkaa tulee ainakin kolmasosa lisää.

Onneksi valaistus on täällä hyvä. Se vaikuttaakin paljon käytön määrään varsinkin talvisin. Välillä on sen verran tiheää metsää että ilman valoja olisi kesäöisinkin liian synkkää. (1) Samaa aiheuttaa tuo kuusialikasvos. Se ei oikein sovi tällaisiin taajamametsiin, joulukuuseksi se kelpaa. Voihan sitä hiukan olla mutta ei ainakaan polkujen vieressä.

Tuolla oli ennen maahanmuuttajien talo. Se poistui siitä kun kaupunki lopetti sen toiminnan. Maahanmuuttajatpas ei lähteneetkään pois! Ne tykkäsivät niin kovasti asua täällä että muuttivat tänne vuokralle. Ja hyvin ovat sopeutuneet tänne.

Lentokoneko se siellä? Juu, matkustajakone kuuluu olevan. On ilmeisesti laskeutumassa. Noista ei ole haittaa, mutta ne Hornetit on vähän vihaisempia. Jonkun tutkimuksen mukaan Peltolammilla on jopa kymmenen desibeliä hiljaisemmat lentokoneiden äänet. Se johtuu tuosta puustosta. Ja komea puusto täällä onkin. Ulkometsissä on enemmän kuusta ja täällä sisämetsissä on enemmän koivua. Niitä hoidetaan hyvin. Täällä on ollut jonkin verran juurilahoa ja sitä on yritetty hoitamalla saada kuriin. Kaupungin miehet tulee välillä ja tutkii, puita käydään läpi vähän niinkuin hammaslääkärissä. He tykkäävätkin käydä täällä kun ovat tervetulleita kun tutkimaan tulevat. Mutta jos sahan kanssa tulevat, hah, silloin ei ole kivaa.

Hyvin tämä puusto piilottaa talot. Liian tiheä puusto ei saa olla, koska silloin on se vaara että se alkaa pimentämään. Ja taitaa se olla niin että se on se vähän avarampi luonto mikä tuntuu ihmisiä kiinnostavan. Suomalainen tuntuu kyllä paremmin kestävänsä metsää kuin muut eurooppalaiset. Kai meidät on siihen kasvatettu. Keski-Euroopassa pelätään metsiä. Sen huomaa kun vertailee tarinoita. Siellä on pelkkiä mörkötarinoita kun meillä taas on metsän Impi ja Lempeitä. Metsä on suomalaiselle turva. Keski-Euroopassa se on toisin päin, kaikki rosavoritarit asuivat siellä metsässä.

Täällä Tilkonmäenpuistossa on mukavasti sekä lehtipuustoa että havupuuta. Se ei olisi kiva jos olisi vaan jompaa kumpaa. Se olisi aika tylsää. Näin tässä pysyy mieli virkeänä. Pääasia että talot peittyvät, silloin ei tule turhan kaupunkimaista oloa. Viimeeksi tänne rakennettiin uusi opiskelijatalo tuonne Peltolamminkadun varteen. Sitä kun suunniteltiin niin asiasta pidettiin väenkokous ja eräs mummo sanoi: ”Me ei olla mikään Hervanta! Me sanotaan pihalla toisillemme päivää, ei ikkunoista.” Ja niin sitä taloa loppujen lopuksi siirrettiinkin sillä tavalla että saatiin pieni kaistale metsää sinne väliin. Vaikka meillä on kuinka hyvä henki niin aina tykätään että on jotain näköestettä naapuriin.

Peltolammin ulkoreunalla on enemmän metsää. Sitä on pakko ollakin kun tässä menee joka puolella liikennettä. Varsinkin Lempääläntien viereiset metsät pidetään tiheinä, koska siellä se liikenne on vilkkainta. Ne metsät toimii meluntorjujina. Ja tietenkin myös pölyn ja saasteen torjujina. Niihin Lempääläntien varressa oleviin metsiin on

ehdoteltu mitä erikoisempia ideoita parkkihalleista grillikatoksiin, mutta mihinkään ei olla suostuttu koska ne tekevät niin tärkeää hommaa suojelemalla tätä aluetta. Se on paha että juuri siellä on sitä juurilahoa eniten. Asukkaatkin tietävät että se on huonossa kunnossa ja tykkäävät että sitä hoidetaan. Ja sitä hoidetaankin sillä tavoin että saadaan kunnan puuta. Ei asukkaita haittaa jos sieltä kaadetaan lahoa puuta, vanhat mammatkin sanovat että hyvä vaan ettei tipu oksia päälle.

Yleisesti ottaen kaupunki on hoitanut metsätyöt täällä todella hyvin. Ei ole kuin positiivisia kokemuksia. Ainahan joku yksityinen marmattaa, mutta useimmiten se on joku joka ei ole ollut tietoinen asiasta etukäteen. Metsätöistä onkin hyvä tiedottaa hyvissä ajoin. Parhaiten tiedotus minun mielestäni hoituu Peltolammiseuran valtuuston kautta. Sitä kautta saadaan nimittäin kaikki alueen ihmisten kanavat auki. Metsätyöt menee helposti läpi kun sanotaan että korjataan asioita. Sitten jos avohakkuuta aiotaan tehdä niin se ei käy. Jos olisi joku isompi muutos tulossa niin seura voi alkaa tuon Peltolammi-lehden kautta propagoida ihmisiä. Minulla on semmoinen käsitys että kun ihmiset saa avointa ja rehellistä tietoa niin ne ovat ihan rauhallisesti. Tähän mennessä kaupungin väki on hoitanut tiedotuksen hyvin. Tietokone ei ole niin suosittua täällä, eli Alvarit ja muut läpäisee aika heikosti.

(2) Peltolammin korkeimmat talot ovat tuossa. Ja nekin on hienosti peitossa. Tänne Tilkonmäen puistoon saatiin kaavamuutoksen kautta kaupunginosakapuisto nimekkeeksi. Tänne voi nyt asukasosakeyhtiöt rakentaa kaikenlaisia oleskelujuttuja ja lasten leikkijuttuja, niinkuin näkyy täällä on paljon grillikatoksia. Ei näy kumminkaan missään aitoja. Eikä rajariitoja. Se on hyvä osoitus Peltolammin hyvästä hengestä.

No niin, vihdoin kotona. Täältäkin kelpaa ulos katsoa. Tuntuu kuin minua olisi hemmoteltu. Ikkunasta näkyy lipputanko, pihakoivut ja taustalla komea kuusimetsä, mikä on kuitenkin sen verran harva että näkyy vähän lävitse. Ei kuitenkaan onneksi Härmälään asti. Mutta se luonto on se tärkein. Ja se me nähdään tästä. Ja sitten kun taas lehdet tulee puihin niin se sykehdyttää joka vuosi. Uskonkin että yksi syy ihmisen rauhallisuuteen on se, että kotona, omassa reviirissä, on hyvä näkymä.

4.3 *Linturetki*

”Kry kry kry krykrykry!”

”Klii-je!”

Ihanampaa herätystä ei olekaan! Vanha tuttu palokärkihän se siellä lensi. Ja kohta kuuluu rummutus... Noin. Tuttu aamurutiini, puunrungot pannaan päristen puhtaiksi. Eipä voi paljoa enempää pyytää, ikkunasta näkee sisämetsiin ja siellä on linnuilla täysi elämä päällä.

Tuntuu kuin metsään katsoisi, vaikka tarkkaan kun katsoo, puiden välistä näkyy pilkahdus kerrostaloa. Tästä voi seurata vuodenaikojen vaihtelua puiden väriasun muuttuessa. Eikä verhoja tarvita, puusto antaa sen verran yksityisyyttä.

Toisella puolella on taas toi kuusi. Toivottavasti se ei kaadu. tosta kun lähti pala metsää pois niin siinä piilee tuulenkaadon riski. Vaikka kyllähän se tutkitutettiin viime kesällä. Hyväkuntoiselta vaikutti eikä onneksi välitöntä hätää ole. Pitää tarkkailla alkaako siihen tulla kuivia oksia.

Sää näyttää sen verran lupaavalta että voisi mennä linturetkelle. Alkaa olemaan kesä jo sen verran pitkällä että suurin osa alueen linnustosta on saapunut. Ja mikä mahtavinta, ei tarvitse pakata tavaroita autoon ja ajaa jonnekin vaan riittää kun astuu ovesta ulos.

Taidanpa aloittaa kierroksen sisämetsistä. Siellä pääsee tosi hyvin liikkumaan. Siellä on se valaistu pääpolku ja sitten paljon pienempiä polkuja. (1) Tässä on heti kivasti paljon eri puulajeja. Tää on muutenkin tää Tilkonmäenpuiston eteläosa lehtipuuvaltaisempaa. Se ei olisikaan kivaa jos koko Peltolammin alue olisi yhtä synkkää kuusikkoa. Tämmönen vaihtelu on hyvästä ja tuo samalla monipuolisemman linnuston. Tänne näihin vanhempiin koivuihin me laitettiinkin keväällä seitsemän linnunpönttöä. Taitaa olla kaikki jo asutettuina.

Täällä sisämetsässä ei kyllä huomaa että olisi taajamassa. Puusto on sen verran kookasta että talot peittyvät ja mikä parasta, se ei ole tylsän puistomaista, vaan täällä on semmoinen metsäinen tuntu. Aivan kuin olisi luonnon helmassa. Täällä on kumminkin kivasti kaikenikäistä puustoa. Suurin osa on vanhaa puuta, mutta seassa on nuorempaakin ja muutama tosi nuoripuustoinen paikka. Tässä on tosi komeita vanhoja mäntyjä. Ne on upeimmillaan syksyiltäisin kun aurinko punertaa niiden latvat. (2) Tätä mä oon ihmetellyt, että mikä tämä on ollut? Tässä on selvästi rakennettu jotain, mutta nyt se on päässyt kasvamaan umpeen. Syksyllä tässä on korkea heinikko ja mä oon ajatellutkin jos tätä niittäis ja hoitais semmosena metsäniittynä. Se tois tosi kivaa vaihtelua tänne. Tuol toisessa päässä puistoa on toinen samanlainen.

Tossa onkin tosi tiheää kuusikkoa. Noista mä oon miettinyt että minkälainen turvallisuusriski toi on? Polun varrellahan se on vaara, mutta entä tuolla metsän sisällä. Eihän ne pääse sieltä kaatumaan minnekään kun ne onniin tiheässä. Mut jos tota harventais, eiks siitä silloin tulisi turvallisuusriski, kun ne puut pääsee kaatumaan minne vaan?

(3) Nää haavat ja koivut luo tänne ihan erilaisen tunnelman mitä muualla on. Tää on niinku metsä metsän sisällä.”Tsiro-tsiro-tsipp-tsipp-tsiro...”

Aha, saman hienouden on täällä huomannut myös kirjosiippo. Sekin taitaa tykätä tästä valoisasta lehtimetsästä. vaikka tää onkin ihan ton pallokentän vieressä, on täällä ihan oma rauhaisa maailmansa. Se johtuu pitkälti tosta tiheästä nuoresta kuusikosta tossa kentän vieressä. Se toimii hyvin sekä näkö- että meluesteenä. Siellä kentällä voi olla kovakin meininki päällä, mutta tänne se ei välity. Tän jälkeen tää muuttuikin kuusivaltaiseksi.(4) Taas tämmöstä Peltolammille tyypillistä vanhaa kuusikkoa. Tossa on paljon alikasvopihlajaa. Se on kivan näköistä, mutta sitä ei saa olla liikaa. Toi esimerkiks vaikeuttaa jo kulkua. Lapsillekin, jotka tykkää leikkiä täällä metsissä, toi on jo vähän liian vaikeakulkuista.

Enpä tiedä miltä tämä alue näyttäisi jos tota kookasta kuusta ei olisi. Jos kaikki puut poistettaisiin niin tää olisi aivan karseeta. Siitä tulis mieleen Vihilahti, siellä mä en viihtyis ollenkaan. Mut jos kuusen tilalla olisi jotain muuta puulajia, se vaatis kyllä totuttelua. Sillon kun tää alue rakennettiin, niin parturoitiin vaan noi talojen paikat. Muuten tää metsä on saanut kasvaa täällä. Ihmiset on aikalaille leimautunut just tähän vanhaan puustoon. Jos sille jotain tapahtuisi niin varmasti alkaisi mutina käymään.

(5) Tästä nousee tänne mäelle. Tossa toi avokallio on tosi hieno paikka. Sinne paistaa aurinko mahtavasti. Se on semmonen lapsia kiinnostava paikka. Se tuo mukavaa vaihtelua tänne ja on piristävä elementti. Ja siinä kallion alla on komea suojelualue. Itä en sitä ollut huomannukaan, joku asiasta mulle kertoi.

Tästä oikeelta harvennettiin joku vuosi sitten. ennen ei nähnyt ollenkaan noita taloja tuolla idässä, mutta nyt näkee. Tää on paljon avarampi, mutta silti on tosi hyvin onnistuttu pitämään tää luonnontuntuksena ja vanhan metsän oloisena. Tässä vieressä on näitä isoja kiviä. Ne ottaa kivasti silmään. Tämmöset kivat pikku yksityiskohdat elävöittää maisemaa.

(6) Tässä alamäessä on varmaan näiden sisämetsien suurimmat kuuset. Täällä törmäsilloin tällöin pikkusieppoon, mut nyt ei sitä näy tai kuulu. Tossa on toi talo tosi lähellä. Vaikkei siinä paljoa ole puustoa edessä, se peittyy tosi hyvin. Tää polku vie hyvin Säästäjänkadun päähän, siihen koulun parkkipaikalle. Siitä onkin hyvä jatkaa vähän matkaa Säästäjänkatua, ennenkuin vasemmalle lähtee hiekkatie metsän keskelle.

(7) Nää metsät onkin tosi komeita ja tosi tärkeitä. Tuolla takana menee se moottoritie, mikä nytki kuuluu vaimeana. Mut jos tota metsää ei ois, kuuluis se tosi kovana. Ja näkyis rumana. Jos tota puustoa ei olisi, näkyisi tästä aika pitkälle. Mut sillon se ei eristäisi tätä aluetta niin hyvin. Mun mielestä on paljon parempi että täällä ollaan luonnon keskellä. On todettu että hiljaisuus on tärkeä ihmismielelle. Olisi hyvä jos joskus olisi aikaa, jolloin taustakohina ei olisi kovaa.

(8) Tästä mennään vähän tätä hiekkatietä alas ja sit mennäänkin metsään. Koiranulkoiluttajien ansiosta täällä on paljon tämmösiä kinttupolkuja. Juuri näillä kinttupoluilla mäkin tykkään liikkua. Heti kun pääsee tuolta tieltä pois niin luonnon kokee vielä voimakkaammin ja sitä näkee ja kuulee ihan eri juttuja. Tässä huomaa hyvin että mitä lähemmäksi tietä menee, sitä lujemmaksi melu käy. Tuolla menee isompi polku ihan sen tien lähetyvillä. Se meni ennen keskellä metsää mutta sitten kun toi tie rakennettiin niin se jäi aika reunalle. Mä tykkään kulkea täällä keskellä metsää. Täällä on tosi vanhaa puustoa ja tää muuttuu pikkuhiljaa kuusimetsästä mäntyvaltasemmaksi, mitä pohjoisempaan menee.

Täällä mäntyjen keskellä voi havaita, ahaa, tuollahan se kurkkiikin, töyhtötiäisen. Se näköjään tykkää tämmösestä isosta männiköstä. Näin mäntyvoittoisia paikkoja täällä Peltolammilla ei muita olekaan. Nää on todella komean näköisiä. (9) Tästä tullaankin tähän toiselle hiekkatielle, mistä pääsee näppärästi Säästäjän torin kulmalle.

Tähän Säästäjän torille on suunnitteilla uusi liikekiinteistö ja siihen päälle tulisi asuintaloja. Hyvä idea sinänsä, sillä tänne tarvitaan uusia taloja ja lisää porukkaa, jotta kaikki nää palvelutkin pysyy täällä. Ja talot on täällä aika vanhoja eikä niissä oo hissejä. Se on senioriväellä vaikeaa, kun joutuu rappusia ravaamaan. Se onkin monella muuton syy, esteellisyys. Moni on kumminkin kiintynyt tähän paikkaan asutuaan täällä melkein neljäkymmentä vuotta.

Eli siinä mielessä uudet talot ovat hyvä juttu, ainoo siin on se et tossa on toi vanha männikkö. Toivottavasti ne talot saadaan tänne niin että mahdollisimman paljon puita säilyy.

Tästä Säästäjän torilta pääsee takaisin Tilkonmäenpuistoon. Tässä on heti tää mistä on kanssa harvennettu jonkin aikaa sitten. Ei paha. Hyvin on edelleen puustoa ettei talot hyppää silmille. Täs on taas vähän liikaa tätä kuusialikasvosta. Näin rehottavana se ei oo millään lailla kiinnostavaa. Se on hyvä jos sitä on pikkasen paikoitellen, se kumminkin tuo suojaa kaikille elikoille. Tossa onkin kaatunut kuusi. Se vois hyvin

jäädä siihen. Tai sitä voisi siirtää pikkasen tonne syrjempään Tänne sopisi mun mielestä lahopuu. Ainakin linnustolle se ois tosi tärkeätä. Eihän sen tarvis olla ihan polun vieressä, mutta tuolla vähän syvemmillä metsässä se voisi hyvin olla. Onhan sitä tuolla luonnonsuojelualueellakin ja näähän on melkein samaa metsää.

(10) Tässä vasemmalla on taas tällöinen metsäaukio. Tänne vois rakentaa jotain istumapenkkejä, tää on aika viihtysä. Ennen kun tonne tuli toi ABC niin nuorisolla oli tapana oleskella just täällä.

Täältä kautta tullessa tosta avokallion kohdalta aukeaa komea näköala. Näkee hyvin tonne koululle ja luonnonsuojelualueelle. Tästä pääsee Tilkonmäenkadulle. Tossa on toi Peltolammin liikekeskusta. Tänne pääsee tosi sutjakkaasti sitä sisämetsää halkovaa polkua pitkin. Jos tänne tulisi katuja pitkin, olisi matka huomattavasti pidempi, sillä kadut kiertää ihan Peltolammin ulkoreunoja pitkin. (11) Tästä Tilkonmäenkadun ja Peltolammintien risteyksestä on hieno näkymä. Molemmilta puolilta tulee tommosta vanhaa ja kookasta kuusikkoa mikä rajaa tän Peltolammin omaksi alueekseen. Tosta välistä näkyy Lempääläntie, mikä on aika käytetty väylä. Nää täällä itäreunalla olevat metsät onkin just sen Lempääläntien takia äärimmäisen tärkeitä. Nääkään ei ole kauhean leveitä metsiä, mutta ne riittää peittämään sen liikenteen vilinän ja torjuvat samalla melua ja pölyä. Tää vanha ja isokokonen metsä kiertää niinku nauhana koko Peltolammin. Se rajaa tän omaksi alueeksi ja antaa samalla identiteettiä alueelle.

Täältä pääsee tonne metsän sisälle. Täälläkin menee tosi hyvät polut. Sekin johtuu koiranulkoiluttajista. Ei täällä hirveesti muuta porukkaa liiku. Täällä on toi puusto aika huonossa kunnossa. Näkee oikein ku niistä valuu jotain möhnää. Ei täältä voi jirveesti harventaakaan, koska sit tääkin on aikamoinen turvallisuusriski. Jos tää joskus hakataan pois ni se on aikamoinen järkytys noille lähitalon asukkaille. Ne ovat kumminkin tottuneet katselemaan näitä puita koko asuinaikansa ajan. Se on paha metsien hakkuissa et se muutos on niin radikaali. Ja se kestää pitkään että siihen tulee jotain tilalle. Eihän se maisemanmuutos aina ole pahasta, mutta tuolla puiden takana on Lakalaiva ja Ikea, ne eivät ole sitä kauneinta maisemaa luontoon tottuneille.

Tuolla oikealla on toi eteläpään kauppa missä on posti samassa. Ja myös alueen ainoa pankkiautomaatti. Sinnekin on pohjoispään asukkailta matkaa, varsinkin teitä pitkin. Toi keskuspolku on ihan voittamaton siinä mielessä.

Tästä kadun yli ja alkaa tää eteläkärjen metsä. (12) Tässä alussa on kivasti koivua tän vaihtelevankokoisen kuusen seassa, ja sit tää muuttuu tässä komeaksi haavikoksi. Tää on tosi tärkeää aluetta tikkojen kannalta, nää on nimittäin tosi hyviä kolopuita. Täällä on myös talitiaisasia.

Täällä metsissä liikkuminen on tosi tärkeätä mulle. Se toimii hyvänä vastapainona työlle, minkä tuntuu kasvavan koko ajan. Täällä pääsee pois liikenteen vilskeestä, mitä näkee ihan tarpeeksi tuolla keskustassa. se on omituinen asia että täällä ollaan kuitenkin tosi lähellä keskustaa mutta silti on semmoinen tunne että oltaisiin jossain luonnonhelmassa. Ja mukavia lisiä on noi luonnonsuojelualue ja Peltolampi tossa vieressä. Tästä se näkyykin vähän.

(13) Tästä alkaa taas sekapuustoisempi metsä, missä punarinta viihtyy erittäin hyvin. Tästä kun katsoo pohjoiseen niin huomaa että Peltolammin alue nivoutuu aika hyvin maisemallisesti tohon luonnonsuojelualueeseen. Mulla on semmoinen kauhukuva että ajatellaan että tuolla luonnonsuojelualueella on vanhaa metsää, eihän sitä tarvitse taajamissa olla. Ja tällä tavoin se häviää pikku hiljaa. Eniten siitä kärsii linnusto, mikä ei ilman sitä tule toimeen.

Siinä onkin aika tiheä kuusiaita! Ihan ymmärrettävää, sillä varsinkin kesäisin tossa uimarannalla on paljon väkeä ja tässä on kokoajan kova ohikulkuliikenne. Muutenkin se-----

Aha, taitaa olla ilmavoimilla taas harjoittelujakso meneillään. Ainoa, mikä täällä todella haittaa on noi Hornetit. Tavallisten matkustajakoneiden äänen kuulee, mutta se ei häiritse. Hornettien lennon aikane ei kuule edes omia ajatuksiaan.

(14) Tossa vasemmalla on toi lehtikuusikko. Lehtikuusi on kyllä selvästi oma lajinsa. Sitä on kevään edetessä mukava seurata kun se vihertyy hyvin. Joka päivä näkee ku kesää kohti mennään. Sama on syksyllä kun mennään talvea kohti niin värit muuttuvat. Lehtikuusi sopisi oikein hyvin muuallekin Peltolammille. Vaikka en mä niin puulajisidonnainen ole, kaikissa puissa on hienoutensa, tärkeämpää että on kookasta metsää. Jos tulee puulajin vaihdos niin siihen täytyy vaan totutella.

(15) Tässä tulee tää vanha kuusikko. Tähän mä oon kiintynyt kaikkein eniten. Tästä kuljen päivittäin ohi töihin ja takas ja näkyyhän tää meille kotiinkin. Se olikin iso shokki viime keväällä kun tässä yks aamu oli metsäkoneita. Ihmettelin töihin mennessä että mikäs tässä nyt on meneillään? Illalla olikin vielä suurempi shokki kun tulin takaisin ja tästä oli hakattu näin iso aukko kokonaan sileeksi. Siis ei mitään ollu jätetty pystyyn. Sillon mä otinkin kaupunkiin yhteyttä ja kyselin että kuinka paljon tästä aiotaan vielä ottaa. se oli silleen suuri shokki koska siitä ei mun mielestä tullut mitään ilmoitusta etukäteen kotiin. Asioita alkoi vaan tapahtua.

Itse toivoisin että näistä töistä tulisi aina nettiin, kaupungin sivuille, ilmoitus. Seuraan kaavoitusasioita paljon ja metsätöistä voisi ilmoittaa samalla tavalla. Että tässä olisi tällainen suunnitelma ja siihen voisi antaa kommenttia että mitä pitäis ja yritettäis säästää.

(16) Tossa on nyt tommonen aukko, toivottavasti sille tehdään jotain ettei se jää oman onnensa nojaan.

Ennen tuolta koululta ei nähnyt näitä taloja. tän aukon lähdettyä ne näkyy ja myös tän kuusikon meluntorjuntakyky laski huomattavasti. Tuolla lännessä menee junarata, ja varsinkin tavarajunien mennessä kuuluu aikamoinen jytinä. Tuolla missä se menee ton kukkulan takaa, sitä ei huomaa, mutta kun se tulee tohon montun kohdalle niin silloin se kuuluu. Siinä on semmonen vanha pelto mikä kasvaa umpeen. Siinä voisi olla jotain puustoa meluntorjujana.

Kotona taas. Kylläpä virkistää mieltä ja kehoa luonnossa liikkuminen. Kaikilla ihmisillä ei ole näin hyvät ja helpot yhteydet luontoon. Täällä se on heti oven takana. Se kuuluu ikäänkuin ilmaisena asuntoon kaupan päälle. Tärkeä osa se tätä kokonaisuutta onkin. Jos tää maisema muuttuu radikaalisti, tuntisin olevani aika väärässä paikassa. Jos kuvitellaan että tosta lähtee noi kaikki puut pois niin minäkin kyllä muutan.

5 Yhteisiä arvostuksia

5.1 Näkymät kodista

Tärkeää kaikille oli, että ikkunoista näkyy luontoa. Luonto koettiin rauhallisuuteen vaikuttavana tekijänä. Salonen (2005) mainitseekin, että pelkästään puun oksien rytmikäs liike saattaa rauhoittaa kesken kiireisen hetken. Kaikilla haastatelluilla oli ikkunoita myös Peltolammia kiertäville teille päin, ja kaikki painottivat sen peittyvyyden tärkeyttä. Välissä ei tarvitse olla paljoa puustoa, kun se jo vie huomion liikenteeltä. Näkösuoja siis koettiin erittäin tärkeäksi, mutta myös melun ja pölyn väheneminen koettiin hyödylliseksi.

Eläkeläisellä oli ikkunan edessä suurehkoja koivuja ja työläisellä oli suuri kuusi. Nämä puut tuntuivat heistä erityisen tärkeiltä, koska niitä pystyy tarkkailemaan paljon yksityiskohtaisemmin kuin esimerkiksi metsämaisemaa. Niitä samoja lähipuita on seurattukin koko asumisajan ja siksi ne ovat tärkeä osa lähimaisemaa.

Kaikki pitivät kookasta puustoa mielekkäämpänä kuin nuorta puustoa ikkunasta katseltuna. Työläinen ja opiskelija kuitenkin peräänkuuluttivat turvallisuusriskejä, joita liian vanha ja liian lähellä taloa oleva puusto voi aiheuttaa.

Työläinen koki lähimaiseman tärkeyden kaikkein vahvimmin. Jos maisema muuttuisi, kokisi hän olevansa väärässä paikassa, ja jos kaikki puut lähtisivät pois, harkitsisi hän jopa poismuuttoa.

5.2 Sisämetsät

5.2.1 Alikasvos

Sisämetsissä alikasvospuustoon suhtauduttiin kaikin puolin samalla lailla. Kaikkien haastateltujen mielestä alikasvospuustoa saa olla, mutta ei missään nimessä liikaa tai polkujen välittömässä läheisyydessä. Kauempana poluista alikasvosta saa olla reilustikin, mutta mielellään ryhmissä, ei laajoina kasvustoina. Polkujen vieressä se peittää liikaa näkyväsyyttä ja haittaa kulkua. Kenenkään mielestä alikasvos ei tuonut turvattomuuden tunnetta. Tähän vaikutti se, että ollaan niin lähellä kotia ja Peltolammi koetaan kaiken kaikkiaan turvalliseksi alueeksi. Opiskelija ja työläinen totesivat, että alikasvos on kuitenkin hyödyllinen sen eläimille tuoman suojan takia. Opiskelijan mielestä sisämetsissä voisi käyttää kuusialikasvoksen paikalla jotain pensasta. Tämä toisi eläimille suojaa ja olisi mukavampaa katseltavaa, myös polkujen lähellä.

Vertailtaessa pihlaja- ja kuusialikasvosta pihlaja sai myönteisemmän vastaanoton. Pihlaja-alikasvoksen koettiin tuovan raikkautta varsinkin kuusivoittoisiin metsiin. Jos sen annetaan kasvaa isoksi, on se hyvää vaihtelua kuusikkoon ja muutenkin metsiin, sillä pihlajavaltaiset puustot ovat harvinaisia. Opiskelijan ja työläisen mielestä alikasvos yleensäkin on hyvä satsaus tulevaisuuteen, sillä suuren puuston saavuttaessa elinkaarensa lopun, ei paikalle jää aukkoa vaan jo valmista puustoa.

Kuviolla 92 kaikki olivat sitä mieltä, että siinä on liikaa kuusialikasvosta. Kuviolla 91 eteläpäässä pallokentän viereen kuusialikasvos sopii työläisen mielestä erittäin hyvin. Se toimii hyvänä suojana. Pallokentällä saattaa olla kovakin meno, mutta metsässä on silti rauhaisaa.

5.2.2 Puulajisuhteet

Sisämetsissä pinta-alallisesti havupuumetsää on enemmän kuin lehtipuumetsää. Peltolammilla tyypillisin metsä on vanha kuusikko. Havupuuvaltaisuuden takia lehtipuumetsiköt koetaan vaihteluksi ja siksi miellyttävämmiksi. Kuviosta 100 pidettiin erityisen paljon johtuen sen haapavaltaisuudesta. Mänty tuo myös mukavaa piristystä metsiin, varsinkin kookkaat vanhat männyt.

Kaikki haastatellut olivat avoimia uusia puulajeja kohtaan. Lehtikuusi, jota kaikki olivat nähneet Peltolammin-Pärrinkosken luonnonsuojelualueella, sopisi kaikkien mielestä erinomaisesti sisämetsiin. Myös vaahtera ja metsälehmus mainittiin. Työläisen mielestä puulaji ei ollut pääasia, vaan tärkeämpää oli metsän ikä ja koko. Hänen mielestään kuusivaltaisuuden väistyessä muiden puulajien alta alueen luonne muuttuu aika lailla, mutta asiaan täytyy vain tottua.

5.2.3 Tiheys

Sisämetsien puuston yhtenä tärkeänä tehtävänä pidetään sen näkyvyyden peittävyyttä. Metsät tuovat yksityisyyttä varsinkin kotiin, minne lähellä taloja kulkevilla poluilla muuten näkisi sisään. Myös talojen välissä oleva puusto estää hyvin näkemästä suoraan naapurin ikkunasta sisään. Metsien peittävyys on tärkeää myös luonnonomaisen tunnelman luomisessa sisämetsissä. Vaikka taloja on joka puolella ympärillä, luo kookas puusto aidon luonnon tunnelman. Vastakohtina mainittiin Hervanta ja Vihilahti, joissa talot ovat vierä vierä ilman minkäänlaista näkyvyyden estoa.

Puusto ei saa kuitenkaan olla liian tiheää. Kaikki haastatellut olivat sitä mieltä, että avarampi metsä on varsinkin sisämetsissä parempi kuin täysin näkyvyyden peittävä tiheä metsä. Kuviolla 91 suoritettut hakkuut ovat tästä hyvä esimerkki. Siellä mäen päältä on harvennettu osaa kuviosta. Opiskelijan ja työläisen mielestä harvennus avaa juuri sopivasti maisemaa, tekemättä siitä liian avointa tai pilaamatta sen luonnontuntua. Haapavaltainen kuvio 100 on erittäin avara, mutta silti juuri sillä kuviolla opiskelija koki olevansa jossain kaukana. Kaikki olivat sitä mieltä että sisämetsän tulee olla kuitenkin metsämäinen, ei puistomainen.

5.2.4 Muuta

Tilkonmäenpuiston läpi kulkeva polku herätti paljon ajatuksia. Polku on valaistu ympäri vuoden ja se toimii ikään kuin pääväylänä. Sitä pitkin kuljettuna matkat ovat huomattavasti lyhyempiä kuin virallisia teitä pitkin, jotka menevät Peltolammin

ulkoreunoilla. Haastatellut kaikki harmittelivat talvikunnossapidon puuttumista. Talvisin polku tamppaantuu nopeasti kävelykelpoiseksi mutta sen jäätyessä on kulkeminen paikoitellen vaarallista. Myös muut polut saivat kiitosta. Joka puolella menee paljon pienempiä polkuja ja niiden käyttö tuo vaihtelua kulkemiseen ja antaa mahdollisuuden kokea metsä ja luonto paremmin.

Tilkonmäenpuiston pohjoispäässä, kuvioilla 91 ja 92 on paljon suuria kivenlohkareita. Nämä saivat varsinkin opiskelijalta ja työläiseltä kovasti kehuja. Lohkareet tuovat mukavaa vaihtelua metsämaisemaan. Kiviä voisi työläisen mukaan tuoda enemmän esille esimerkiksi raivaamalla niiden ympäristöä paljaaksi.

Kuviolla 91 sijaitseva avokallio koettiin hyvänä vaihteluna metsälle. Sen laelta aukeaa hieno maisema koulun pihalle päin. Avokallion alapuolella on jyrkänteen alla Peltolammin helmi, luonnonsuojelulain nojalla suojeltu jalopuumetsikkö, jossa on 42 keskimäärin 24 metristä metsälehmusta.

5.3 Suojametsät

5.3.1 Alikasvos

Suojametsissä alikasvospuusto ei herättänyt yhtä paljon paheksuntaa kuin se herätti sisämetsissä. Suojametsien alikasvos nähtiin hyvänä näkö- ja meluesteenä. Suojametsissäkin menee paljon polkuja, ja kaikki haastatellut toivoivat, että myös suojametsissä kuusialikasvos olisi mieluummin muualla kuin polkujen vieressä. Myös suojametsissä painotettiin alikasvoksen tärkeyttä seuraavana puusukupolvena ja mahdollisen hakkuuaukon torjujana. Pihlaja-alikasvos sopi haastateltujen mielestä suojametsiin, muttei ole yhtä hyvä meluntorjuja talvisin.

5.3.2 Puulajisuhteet

Peltolammia kiertävä suojametsä on vahvasti kuusivaltainen. Metsä on kookasta ja iäkästä. Kaikki haastatellut olivat sitä mieltä, että juuri nuo vanhat kuusikot antavat

Peltolammille sen ominaisleiman. Kuusikuvioiden joukossa on muutama rauduskoivuvaltainen kuvio, ja piristävänä erikoisuutena aivan eteläpäässä on hybridihaavikko, kuvio 110. Työläisen mielestä haavikko on todella virkistävä ja tärkeä varsinkin tikoille kolopuiden ansiosta. Opiskelija kehui haavikon tuomaa vaihtelua ja piti huomionarvoisena kuvion eri-ikäisrakennetta. Kuviolla on kaiken kokoista haapaa taimista vanhoihin jättiläisiin asti. Tällainen eri-ikäisrakenne helpottaa hänen mielestään myös kuvion jatkokäsittelyä, sillä sieltä voidaan huomaamatta poistaa vanhoja yksilöitä.

Kuvio 109 sai myös kehuja. Kuviolla on selvästi sekapuustoisempaa ja se tuo maisemaan mukavasti vaihtelua. Opiskelijan mielestä männyn osuuden kasvaessa maisema on avaramman oloinen ja miellyttävämpi.

Kysyttäessä eri puulajien sopivuutta suojametsiin myös tänne ajateltiin lehtikuusen sopivan hyvin. Myös lehtipuiden, etupäässä rauduskoivun, lisäämistä kannatettiin.

5.3.3 Tiheys

Suojametsissä kaikki haastatellut olivat tiheän puuston kannalla, poikkeuksena asuintalojen välittömässä läheisyydessä olevat kuusikot. Liian tiheä kuusikko ei päästä yhtään valoa läpi ja saattaa aiheuttaa kosteusvaurioita, mainitsivat työläinen ja eläkeläinen tämän kuvioiden 97 ja 107 kohdalla. Kuvio 97 ei virallisesti ole suojametsää, mutta se voidaan katsoa sellaiseksi sen ollessa Rukkamäentien ja asuintalojen välissä.

Varsinkin Peltolammin itäpuolella olevat suojametsät, kuviot 93, 103, 106 ja 108, haluttiin pitää mahdollisimman tiheinä. Lempääläntiellä on kova, lähes ympärivuorokautinen liikenne, ja metsän ollessa kapea tulisi sen olla tiheää. Metsät toimivat näkö-, melu ja saaste-esteinä. Ongelmana tässä on puuston ikä ja kuusen tyvilaho. Näiden kuvioiden keskimääräinen ppa on $32,5 \text{ m}^2/\text{ha}$ ja keski-ikä 115 vuotta. Kaupungin metsäsuunnitelman mukaan kaikissa niissä on todettu voimakas kuusen tyvilahon aiheuttama tuho. Jos kuvioita harvennetaan, ovat ne riskialttiita

myrskytuhoille, ja jos ne hakataan pois, ei jäljelle jää juuri mitään, hyvän alikasvoksen tai muun puuston puuttuessa.

Myös pohjois-luodeosassa Peltolammia sijaitsevat suojametsät koettiin erittäin tärkeinä. Eritoten kuviot 177, 178 ja 179 nousivat esiin. Niillä oli haastateltujen mielestä useita tarkoituksia. Tärkeimpänä pidettiin niiden melunsuojaa. Pohjoisessa Peltolammin ohi porhaltaa Pyhäjärventie, jolla moottoritienä on runsas käyttö ja kova melusaaste. Melunsuojauksen lisäksi tärkeänä pidettiin näkösuojaa, jonka metsät tuovat. Tällä tarkoitettiin lähinnä moottoritien liikennettä, mutta myös pohjoiseen ja luoteeseen avautuvia maisemia. Tärkeämpänä pidettiin metsän tuomaa eristäytyneisyyttä kuin näköalaa teollisuusalueelle, ostoskeskuksille ja moottoritielle. Asiaa ajateltiin myös toiselta kantilta, myös moottoritielle näyttäisi rumalta jos korkealla sijaitsevan Peltolammin talot paistaisivat metsämaiseman seasta. Suojametsillä on myös tärkeä rooli pölyn ja saasteiden torjuna, ja myös tuulen torjunta mainittiin.

5.3.4 Muuta

Suojametsillä on kaikkien haastateltujen mielestä suuri vaikutus Peltolammin identiteettiin. Vanhaa ja ennen kaikkea kookasta puustoa kiertää lähes koko Peltolammin ympäri. Kuusivoittoisena ja tiheänä, vaikkakin paikoin kapeana, se onnistuu eristämään alueen omaksi rauhalliseksi alueeksi kolmen tien ja rautatien keskellä. Opiskelija ja työläinen sanoivat molemmat suojametsien tuovan rauhallisen ja luonnonläheisen tunteen. Sen ansiosta on vaikea välillä tajuta, kuinka taajamassa ja lähellä keskustaa kuitenkin ollaan. Tällainen arjesta irtaantuminen tarjoaa Salosen (2005, 67) mukaan elpymisen mahdollisuuden. Elpymisellä hän tarkoittaa luontokokemuksen myönteistä vaikutusta ihmiselle.

Suojametsät muodostavat polkuineen hyvän koiranulkoilutuslenkin. Metsien pääkäyttäjiä ovatkin juuri koiranulkoiluttajat. Opiskelijan mukaan metsien yksi parhaista puolista on juuri niiden läheisyys ja siitä koituva koiran ulkoilumahdollisuus metsässä. Koiranulkoiluttajien ansiosta metsissä on paljon kinttupolkuja, joita työläinen itse mielellään käyttää kävellessään Peltolammilla.

5.4 Mieluisat/tärkeät paikat

Mieluisina paikkoina mainittiin sisämetsät yleensä. Lyhyen matkan aikana luonto vaihtelee mukavasti synkstä kuusikosta valoisaan kuusikkoon. Juuri luonnon läheisyys oli kaikille haastatelluille tärkeä asia. Ei tarvitse erikseen pakata tavaroita ja lähteä autolla jonnekin taajaman ulkopuolelle, tarvitsee vain astua ovesta ulos ja on luonnossa! Kysyttäessä tyypillistä Peltolammin metsää kaikille tuli ensimmäisenä mieleen vanha ja kookas kuusikko. Kookas ja iäkäs puusto antaa haastateltujen mukaan koko Peltolammille sen omanlaisen leiman. Eläkeläisen mukaan on teetetty tutkimus, jossa todettiin Peltolammilla lentoliikenteestä aiheutuvan melun olevan jopa kymmenen desibeliä matalammat kuin naapurusalueilla. Tämä täysin kookkaan puuston ansiota.

Työläiselle metsää tärkeämpiä olivat metsän mukana tuleva linnusto ja muu eläimistö. Työläisen taloyhtiössä on laitettu juuri keväällä seitsemän linnunpönttöä odottamaan muuttolintujen saapumista. Sisämetsissä, kuvioilla 91 ja 98, on puuttomia kohtia, joita työläinen kutsui metsäniityiksi ja piti niitä hyvänä vaihteluna puustolle ja toivoi niihin penkkejä tai muita oleskelutiloja. Hänen mukaan jatkossakin tulisi pitää ne puuttomina ja niihin voisi keksiä jotain erikoista, kuten nykyisen siinä kasvavan heinän niitto ja niityn ylläpito.

Luonto on Peltolammilla koko ajan läsnä, ja se huipentuu vieressä olevaan Peltolammin-Pärrinkosken luonnonsuojelualueeseen. Siellä puuston on annettu vanheta rauhassa ja kaatunutta ja pystyynkuollutta puuta on jätetty paikalleen. Työläinen toivoi samaa Peltolammin alueelle. Alueen metsät ovat muuten täydellisiä, mutta lahopuu niistä vielä puuttuu. Hänen mielestään kaatunutta puustoa voisi jättää jonnekin mistä se ei heti paistaisi silmään jos polkuja pitkin kulkee. Syvemmällä metsässä se ei hänen mielestään olisi minkäänlainen turvallisuusriski.

5.5 Kokemuksia metsienhoidosta

Kuvioilla 91 ja 92 on harvennettu puustoa 2000-luvun alussa. Kaikkien haastateltujen mielestä harvennukset ovat onnistuneet erittäin hyvin. Opiskelija, joka pitää enemmän avarasta metsästä, oli erittäin tyytyväinen hieman avarammasta näkymästä ja harvemmasta puustosta. Työläinen, joka taas pitää enemmän tiheästä ja luonnontilaisesta metsästä, oli myös tyytyväinen harvennukseen. Hänen mielestään se on onnistunut hyvin, näkyvyys on parantunut mutta silti luonnontuntu on onnistuttu säilyttämään.

Eläkeläinenkin on sitä mieltä, että kaikki Peltolammin metsätyöt ovat onnistuneet. Asioista on tiedotettu ajoissa ja riittävästi ja yhdessä kaupungin kanssa tehdään päätöksiä metsien laadun parantamiseksi. Hänen mukaansa Peltolammin asukkaat ovat tietoisia puuston huonosta kunnosta ja siksi suhtautuvatkin hyvin metsien laatua parantaviin toimenpiteisiin.

Työläinen koki ikävän yllätyksen keväällä 2009, kun hänen työmatkansa varrelta, kuvion 97 itäreunasta, hakattiin iso pala pois. Hänen mukaansa asiasta ei tullut minkäänlaista tiedotusta kotiin ja asioita alkoi vain tapahtua. Töistä palattuaan häntä odotti täysin puuton aukko, jolle ei oltu jätetty mitään pystyyn. Tästä tapahtumasta hänelle jäi hyvin negatiivinen kuva kaupungin metsätöistä.

Opiskelija kohtasi ensimmäisen metsätyön Peltolammilla vain muutamaa päivää ennen haastattelua. Pohjoisesta, kuvioilta 88 ja 89 oli hakattu puuta. Tämäkin selvisi vasta tukkipinoista tien vieressä. Opiskelija koki hakkuut onnistuneiksi koska ei ollut edes huomannut asiaa. Pikainen visiitti hakkuukohteella varmisti asian, maahan ei ollut jäänyt ajouria, vaikka kohde pehmeämaastoiselta tuntuikin.

5.6 Toivottu tiedotusmenetelmä

Mahdollisista metsätöistä tulisi ilmoittaa hyvin ja ajoissa. Siitä olivat kaikki haastatellut yhtä mieltä. Toivotuissa tiedotusmenetelmissä oli eroja. Vain työläinen mainitsi Internetin hyväksi vaihtoehdoksi. Hän itse seuraa kaavoitusasioita kaupungin sivuilla aktiivisesti, ja toivoi metsätöiden ilmoittamisen tapahtuvan samalla tavoin: suunnitelma tulisi näytille ja sitä saisi kommentoida vapaasti. Eläkeläinen ei uskonut Internetin oleva paras vaihtoehto, vanhemman väestön paljouden takia. Eläkeläinen uskoi parhaan vaihtoehdon olevan Peltolammiseuran valtuuston kautta. Tätä tietä saataisiin hänen mukaansa koko alueen asukkaiden huomio. Peltolammiseuran tiedotuslehdessä voitaisiin asiasta ilmoittaa. Tämän lehden myös opiskelija mainitsi. Eläkeläisen mukaan suuria muutoksia varten pystytään ihmisiä valmistelevaan lehden kautta. Hänen mielestä ihmiset suhtautuvat muutoksiin rauhallisesti jos asioista tiedotetaan riittävästi ja rehellisesti.

Kaikki haastatellut mainitsivat myös ilmaisjakelulehdet, nimeltä Tamperelaisen. Siellä voisi opiskelijan mukaan olla välissä erillinen tiedote. Opiskelija oli myös sitä mieltä että maastossa järjestettävä infotilaisuus olisi hyvä idea. Sinne pääsisivät halukkaat kuuntelemaan ja kommentoimaan asiaa.

6 Vertailua muihin tutkimuksiin

Haastateltujen vastaukset olivat pitkälti samassa linjassa Karjalaisen (2001) esittämässä yleisissä metsien ja maiseman arvostuksissa. Suurimpana poikkeuksena oli työläisen mieltymys vanhaan metsään, tämä johtui suurimmaksi osaksi hänen kiinnostuksestaan lintuja kohtaan. Muuten arvostettiin avaria metsiä tiheiden sijaan, puulajien runsaus koettiin positiivisena ja alikasvosta hyväksyttiin vain tiettyyn määrään asti.

Vaikka tuloksia ei voi yleistää koko Peltolammin asukkaiden mielipiteiksi, olivat ne samanlaisia esimerkiksi Hoitolan ja Loikkasen (2001, 7) tutkimuksen kanssa. Heidän tutkimuksessaan kysyttiin lähimetsien merkitystä vastanneille. Tärkeimpänä pidettiin sitä, että metsä on elinympäristö erilaisille kasveille ja eläimille, mihin minun työssäni työläinen täysin yhtyi. Kolmanneksi tärkeimpänä pidettiin metsämaiseman luomaa viihtyisyyttä ja neljänneksi tärkeimpänä pidettiin luonnonläheisyyttä. Nämä kaksi seikkaa nousivat kaikkien minun tutkimuksessani esiintyneiden henkilöiden mielestä Peltolammin tapauksessa tärkeimmiksi. Hoitolan ja Loikkasen tutkimuksessa viidenneksi tärkeimpänä oli metsän tuoma suoja melulta ja saasteilta, mikä Peltolammilla nousi lähes yhtä tärkeäksi kuin kaksi ensimmäistä kohtaa.

Hoitolan ja Loikkasen työssä oli erikseen aluekohtaisia tuloksia. Yksi alueista oli Peltolammi-Multisilta. Tutkimuksen mukaan yksi tärkeimmistä toivomuksista oli ulkoilureittien valaistuksen parantaminen. Tutkimukseni perusteella tämä asia on hoidettu hienosti kuntoon.

Hoitolan ja Loikkasen työssä oli Peltolammin-multisillan alueella toivottu pensaikkojen ja taimikoiden harvennusta, ja samalla linjalla olivat minun haastattelemi henkilöt.

Erittäin tärkeänä pidettiin kuitenkin luonnontilaisen metsän säilymistä asutuksen läheisyydessä. Tämä samainen seikka nousi myös minun tutkimuksessa tärkeäksi. Haastateltujen mielestä se luonnontilainen metsä on juuri se mikä antaa Peltolammille sen ominaisen ilmeen.

7 Johtopäätöksiä ja ehdotuksia

Kuviot 177, 178 ja 179 koettiin erittäin tärkeiksi näkö-, melu- ja saastesuojina. Mahdollisia hakkuita varten kuviot voisi jakaa kahtia ja hakata aluksi asutusta kauempana olevan puoliskon. Täten välttyttäisiin maiseman äkkinäiseltä muutokselta.

Kuusen tyvilahon takia ei kuusikoita kannata uudistaa kuuselle, joten haastateltujen ehdotukset lehtipuustosta ovat hyviä, mutta myös mänty voisi olla varteenotettava vaihtoehto.

Pihlaja-alikasvos oli kuusialikasvosta pidetyn vaihtoehto sekä sisä- että suojametsissä. Tämä johtui varmasti vain sen erikoisuudesta kuusialikasvokseen verrattuna. Kaupungin metsissä pihlaja on enemmänkin vitsaus kuin kaunistus. Yhtä hyvin kävisi varmasti muu lehtipuualikaivos.

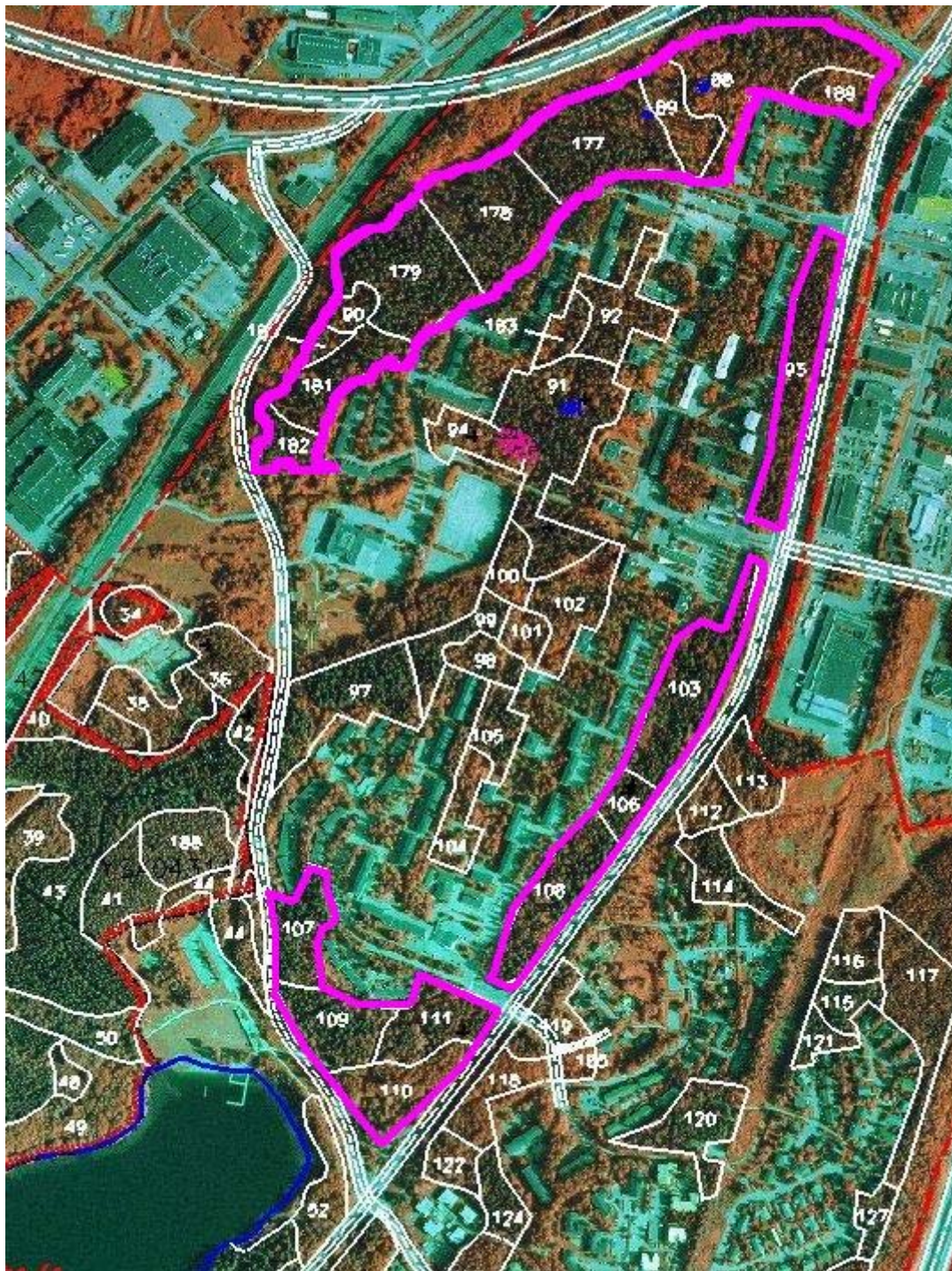
Tuomisen mukaan (2008, 90) kaupunki käyttää tiedotusmenetelminä virallista kuulutusta, lehdistötiedotetta, Internetiä, kotitalouskohtaista tiedotetta ja toisinaan töistä kerrotaan maastotaulun avulla. Kaikki haastateltujen toivomat ilmoitusmenetelmät sisältyvät edellä mainittuun listaan, joten Tampereen kaupungin käyttämät tiedotusmenetelmät ovat hyvät.

Lähteet

- Asikainen, Eveliina & Mäkinen, Kirsi 2008. Kävelen lähiössä. Teoksessa Lammi, Minna & Timonen, Päivi (toim.) *Koti – tehtävistä uusiin ihanteisiin*, 66–76. Kuluttajatutkimuskeskus, Helsinki
- Eskola, Jari & Vastamäki, Jaana 2001. Teemahaastattelu: opit ja opetukset. Julkaisussa Aaltola, Juhani & Valli, Raine 2001. *Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodin valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittavalle tutkijalle*, 24–42. PS-kustannus, Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä
- Heikkinen, Hannu L. T. 2007. Narratiivinen tutkimus- todellisuus kertomuksena. Julkaisussa Aaltola, Juhani & Valli, Raine 2007. *Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin*, 142–158. PS Kustannus, WS Bookwell Oy, Juva
- Hiitola, Soile & Loikkanen, Aura. 2001. Asukasyhteistyö Tampereen kaupungin metsäsuunnittelussa. Tampereen ammattikorkeakoulu.
- Häggman, Bjarne 2005. Viheralueiden hoitoluokitus taajama-alueiden maankäytön ja viheralueiden suunnittelussa. <http://www.metla.fi/tapahtumat/2007/kuntametsien-suunnittelu/bjarne-haggman-tapio.pdf> Viitattu 19.5.2010
- Karjalainen, Eeva 2001. Maisema-arvostukset ja niiden tutkimus. Julkaisussa Kangas, Jyrki & Kokko, Ari 2001. *Metsän eri käyttömuotojen arvottaminen ja yhteensovittaminen*, 175–187. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 800, 2001. Kannuksen tutkimusasema. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Reinikainen, Jukka 1999. Eräkäynnistä aluerakentamiseen. Peltolampi – Multisilta – Lakalaiva. Tekstias Oy
- Salonen, Kirsi 2005. Mieli ja maisemat: eko- ja ympäristöpsykologian näkökulma. Edit Prima Oy, Helsinki
- Tuominen, Anne 2008. Tampereen metsät. Julkaisussa Anttonen, Kaisa, Laihosalo, Katri & Leino, Helena 2008. *Kaupunki kasvaa, miten käy ympäristön?* 87–95. Suomen kuntaliitto. Kuntaliiton paino, Helsinki.
- Tyrväinen, Liisa & Korpela, Kalevi 2009. Luonnosta terveyttä onnistuneella kaupunkisuunnittelulla. Julkaisussa Bäcklund, Pia, Faehnle, Maija, Laine, Markus 2009. *Kaupunkiluontoa kaikille. Ekologinen ja kokemuksellinen tieto kaupunkisuunnittelussa*, 57–71. Tutkimuksia 6. Helsingin kaupungin tietokeskus. http://www.hel2.fi/Tietokeskus/julkaisut/pdf/09_12_16_Tutkimuksia_6_Backlund.pdf
- Viheralueiden hoitoluokitus. Viherympäristöliitto ry julkaisu 36. 2007. Kauhavan kirjapaino

Liitteet

LIITE I Suojametsät

02.06.2010 Pk 2123 08 D

Liite II Sisämetsät

02.06.2010 Pk 2123 08 D

Liite III Haastattelurunko

Haastattelurunko

Näkymät kodista

Sisämetsät

- alikasvos
- puulajisuhteet
- tiheys

Suojametsät

- alikasvos
- puulajisuhteet
- tiheys

Mieluisat/tärkeät paikat

Kokemuksia metsienhoidosta

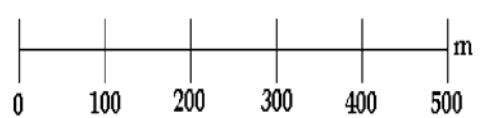
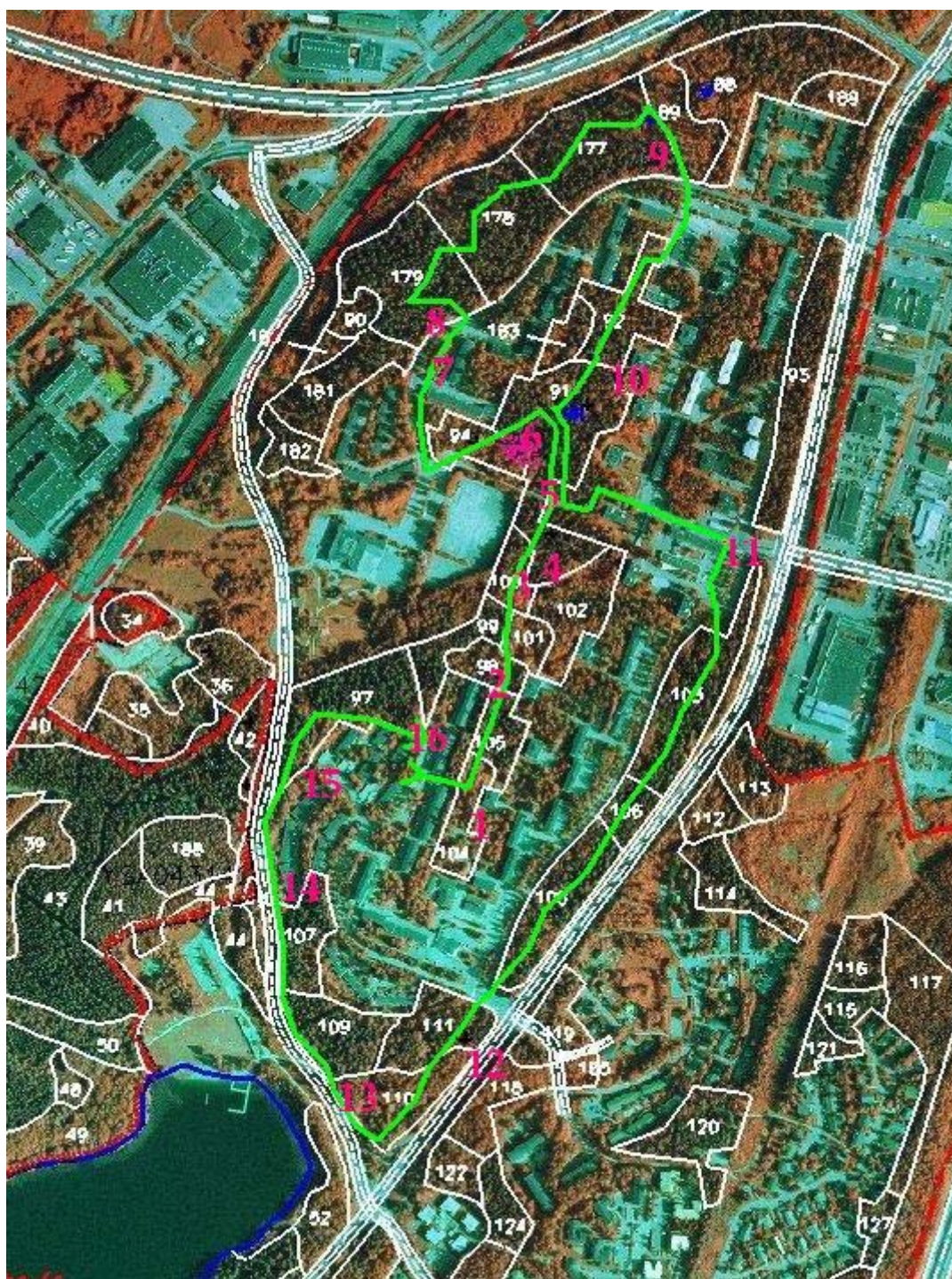
Toivottu tiedotusmenetelmä metsätöistä

Liite IV Koiranulkoilutus

02.06.2010 Pk 2123 08 D

Liite V Linturetki

02.06.2010 Pk 2123 08 D

Liite VI Kokous

02.06.2010 Pk 2123 08 D